Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48-йил чиқиши

№ 37 (13.299).

1966 ФЕВРАЛЬ 13 ЯКШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ ВА МОНГОЛ ХАЛҚЛАРИНИНГ ДЎСТЛИГИ БУЗИЛМАСДИР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ДЎСТЛИК, ҲАМКОРЛИК ВА ЎЗАРО ЁРДАМ ТЎҒРИСИДА СССР БИЛАН МХР ЎРТАСИДАГИ ШАРТНОМАНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛДИ

Совет ва монгол халқлари ўртасидаги қардошлик муносабатлари тарихининг йилномасига яна бир шонли саҳифа ёзилди. СССР Олий Совети Президиуми дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида тузилган Шартномани 11 февралда ратификация қилди.

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси Кремлда бўлиб ўтди. Мажлисни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний очди. СССР Олий Советининг Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияси раиси Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети палаталарининг раислари И. В. Спиридонов, Я. В. Пейве мажлисда ҳозир бўлдилар.

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико совет ҳукуматининг топшируvига биноан, мажлисда доклад қилди.

А. А. Громико бундай деди: Совет—Монголия муносабатларидаги яхши традициялар янги Шартномада ўзининг тўла ифодасини топган бўлиб, бу Шартнома иккала мамлакат ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларнинг ҳозирги ривожланиш даражасини, шунингдек, халқаро вазиятда содир бўлган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилди. Янги Шартнома СССР билан МХР ўртасидаги муносабатларда, иккала мамлакатнинг хилма-хил соҳалардаги ҳамкорлигида янгидан муҳим босқични бошлаб беради, совет ва монгол халқларининг традицияга айланган қардошларча дўстлик алоқаларини янада кўпроқ мустаҳкамлайди. Шартнома иқтисодий ва илмий техникавий ҳамкорликни янада ривожлантиришни назарда тутади. Шартнома Совет Иттифоқи билан МХРнинг миллий манфаатлари доирасидан ташқарига чиққанлиги учун халқаро миқёсда ҳам катта аҳамиятга эгадир.

СССР Олий Совети ҳар иккала палатасининг ташқи ишлар комиссиялари номидан Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси Б. Н. Пономарев гапириб, комиссиялар ўзининг қўшма мажлисида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида СССР билан МХР ўртасида 15 январда Улан-Баторда имзоланган Шартномани муҳокама қилганлигини ва якдиллик билан маъқуллаганлигини айтди.

Л. И. Брежнев бошчилигидаги партия-ҳукумат делегацияси борган вақтда тузилган Шартнома совет ва монгол халқларининг ҳаётий манфаатларига ҳамда бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатларига мос бўлиб тушаётганлиги комиссияларнинг мажлисида таъкидлаб ўтилди.

Б. Н. Пономарев Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида тузилган Шартномани ратификация қилишни СССР Олий Совети Президиумига якдиллик билан тавсия этадилар, деди. Ҳар иккала комиссия қўшма мажлисининг топшируvига биноан, Б. Н. Пономарев шу масала юзасидан берилган хулосани тақдим этади.

СССР Министрлар Советининг СССР билан МХР ўртасидаги Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги таклифини муҳокама этиш мажлиснинг барча қатнашчиларининг зўр якдиллиги вазиятида ўтди. Мажлисда РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Г. Игнатов, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Татаристон область комитетининг биринчи секретари Ф. А. Табеев, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Б. Ниёзбеков, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Кузнецк металлургия комбинати тунука-прокат цехининг старший вальцовкачиси А. Г. Картавых ва СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Совет Иттифоқи Маршали С. М. Будённий гапирдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги масаланинг муҳокамасига якун ясади.

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида тузилган Шартномани, деди у, ҳақли суратда икки қардош мамлакат ва халқ дўстлигининг хартияси, деб аташ мумкин. Дарҳақиқат, янги Шартнома қирқ беш йил мобайнида мамлакатларимиз ўртасида таркиб топган ҳар тарафлама ҳамкорлик тажрибасини ўзида мужассамлаштирди, мустаҳкамлади ва бойитди, бу Шартнома улуғ Ленин билан Монголиянинг содиқ фарзанди Сухэ-Батор негиз солиб кетган қардошларча, беғараз дўстликни янада кўпроқ ривожлантиради.

Совет Иттифоқи билан Монголия ўртасидаги муносабатлар доимо марксизм-ленинизмнинг, пролетар интернационализмининг, тўла тенг ҳуқуқлилик, беғараз ўзаро ёрдам ва ўртоқларча мададкорликнинг мустаҳкам принципларига негизланиб келди. Совет—Монгол дўстлиги халқ Монголияси вужудга келган дастлабки йилларда оқ гвардиячи шайкаларга қарши, 1939 йилда Япон империалистларига қарши, 1945 йилда милитаристик Японияга қарши жанг майдонларида икки қардош халқ энг яхши фарзандларининг тўкилган қони билан мустаҳкамланди. Коммунистик ва социалистик қурилишнинг қаҳрамоннномаси билан тўлиб тошган тинч яратувчилик меҳнати йилларида халқларимизнинг дўстлиги барқ уриб яшнади ва мустаҳкамланди.

Ўзининг тарихий ўтмишдошлари—СССР билан МХР ўртасидаги дўстлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома ҳамда иқтисодий ва маданий ҳамкорлик ҳақидаги битим сингари янги Шартнома ҳам совет ва монгол халқларининг туб манфаатларидан келиб чиқади. Янги Шартнома суверенитетни тўла ҳурматлаш, бир-бирининг ишларига аралашмаслик принципларига негизланади, иккала мамлакатнинг хавфсизлигини, мустақиллигини ва территориал бутунлигини ҳимоя қилишда ўзаро ёрдам кўрсатишни назарда тутади. Икки қардош мамлакатнинг ер юзида энг илғор жамият — социализм билан коммунизм барпо этиш соҳасидаги вазифаларни янада муваффақиятлироқ ҳал қилмоқ учун иқтисодий муносабатларни икки томонли ва кўп томонли асосда ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга интилаётганлиги Шартномада акс эттирилган.

Шартномада яна бир карра таъкидлаб ўтилганидек, СССР билан Монголия халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги, ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш, мустамлакачиликнинг ҳамма шакллари ва кўринишларига узил-кесил барҳам бериш позицияларида, империалистик агрессияга қарши ва давлатларнинг ички ишларига аралашишга қарши курашиш позицияларида қатъиян турибдилар.

Шартномани ратификация қилиш тўғрисида киритилган таклифларга қўшилиб, Н. В. Подгорний СССР Олий Совети Президиумининг дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида тузилган Шартномани ратификация қилиш ҳақидаги фармони лойиҳасини ўқиб беради.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари фармонни бир овоздан тасдиқлайдилар. Залда гулдурос, давомли қарсаклар янграйди.

Н. В. Подгорний СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан ратификация ёрлиғини имзолайди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми шу мажлиснинг ўзида маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисида Совет Иттифоқи билан Покистон Ислом Республикаси ўртасида тузилган битимни ҳам ратификация қилди. (ТАСС).

ХАТГА ЭЪТИБОР — ХАЛҚҚА ЭЪТИБОР

Хатлар оқими ҳеч қачон камаймайди. Уларда қалб ҳарорати, юрак сўзлари тараннум этилади. Бу хатлар коммунизмнинг улкан қурилишларида жон куйдириб ишлаётган, моддий бойлик яратаётганлар меҳнатини шарафловчи, улуғловчи мисралардир, ҳаётимиз ойнасидир.

КПСС XXIII съездини ким, қандай совға билан кутиб олади? Мартен печида пўлат эритаётган ишчи, кўп қаватли бино деворига ғишт тераётган қурувчи, оғир юкли поездни манзилга тезроқ етказишга ошиқаётган машинист, келгуси йил ҳосилига замин яратаётган пахтакор, қишловни бехатар ўтказиш учун курашаётган чорвадор — ҳаммани ана шу савол ҳаяжонга соляпти, ўйлантиряпти, янги режалар тузишга ундаяпти. Хат-хабарларнинг мазмунини ана шу бош масала ташкил этади.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи етти йиллик план топшириғига қўшимча 48 миллион метр газлама, 20 миллион метр хом сурп тўқиб чиқарди, съезд очилиш кунини биринчи квартал топшириғини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилди. Иштихон районидаги «Халқобод» колхози йиллик гўшт тайёрлаш планини бажаргани ҳақида ғалаба рапорти берди. Намангандаги Тельман номли қишлоқ хўжалик артели давлатга 45 тонна ўрнига 58 тонна гўшт сотиб, ярим йиллик топшириқни ўринлади. Бу — партия анжуманига тайёрланаётган совғаларнинг дебочасидир.

Партия, совет, касаба союз ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, газета-журналлар, радио-телевидение редакциялари ҳар куни меҳнаткашлардан жуда кўп хатлар олаётир. Уларда халқ, давлат манфаатлари ҳамма нарсадан устун қўйилади, резервларни ишга тушириш, хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлаш, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибалар, прогрессив усулларни ишлаб чиқаришга дадил жорий этиш тадбирлари ҳақида фикр юритилади. Айрим жойларда юз бераётган эгасизлик, сансалорлик, меҳнат интизомини бузиш, кўзбўямачилик, мажлисбозлик, кишилар билан тўраларча муносабатда бўлиш ҳоллари қаттиқ танқид қилинади. Партия ва давлат аппарати барча звеноларининг фаолиятини кучайтириш, таъсир доирасини кенгайтириш, партия ташкилотларининг ташкилотчилик ролини ошириш зарурлиги уқтирилади. Ҳар бир ходим қайси участкада ишлашидан қатъи назар, у ўз коллективининг шуҳратини ошириш учун курашиши, ишлаб чиқариш планларини бажариш, кўп, арзон ва юқори сифатли маҳсулот етиштириш учун жон куйдириб меҳнат қилиши зарурлиги таъкидланади. Бу — кенг меҳнаткашлар оммасининг сиёсий активлиги ўсганлиги, коммунистик қурилиш вазифаларини партия раҳбарлигида, унинг ленинча Марказий Комитети билан ҳамкорликда, ҳамнафас бўлиб ҳал этиш қобилияти камол топганлигидан далолатдир.

Жиззах районидаги «Коммунизм» колхозининг бош инженери Ё. Мустафоев қишлоқ хўжалик машиналарининг «умри»ни узайтириш, ҳар бир машина билан камида 5-6 хил комплекс иш бажариш, унинг қувватидан фойдаланиш коэффициентини ошириш ҳақида ёзса, қашқадарёлик чўпон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жавли Рўзиев ҳар юз бош совлиқдан 200 бошдан қўзи олишга аҳд қилганини хабар қилади.

Меҳнаткашларнинг хат-хабарларида ҳаёт тақозоси билан бунёдга келган янгиликлар қўллаб-қувватланади, у ёки бу соҳада йўл қўйилган камчиликлар қаттиқ танқид қилинади, улкан режаларни амалга ошириш йўллари ҳақида маслаҳатлар берилади, янги ташаббуслар кўтарилади. Шу сабабли Коммунистик партия меҳнаткашларнинг хат-хабари, шикоят-аризасига доим сезгирлик билан қараб келмоқда, раҳбар ходимлардан уларнинг овозига қулоқ солишни, таклиф-мулоҳазаларини ўрганишни, ҳақли талабларини қондириш юзасидан оператив чоралар кўришни талаб этмоқда. Ҳавола қилинган фикр узил-кесил ҳал этилсин, яна унга қайтишга ўрин қолмасин. Масала шундай қўйиляпти.

В. И. Ленин меҳнаткашларнинг сигналлари, хат-хабарлари, шикоят-аризаларига лоқайдлик билан қарашни қоралаган, ҳар бир хатга ўз вақтида қониқарли жавоб берилишини талаб қилган, сансалорликка йўл қўйган кишиларни қаттиқ жазолаш зарурлигини таъкидлаган эди. Афсуски, айрим ташкилотларнинг раҳбарлари шу тарздаги нуқсонларга ҳамон йўл қўймоқдалар.

Навоий район прокуратураси А. Исломовнинг шикоятига орадан тўрт ой ўтгач жавоб қилганини қандай баҳолаш керак? Сирдарё область пахта тайёрлаш трестида Т. Темировнинг аризаси ярим йилдан буён қаралмай келинаётгани-чи? Булунғур, Амударё район ижроия комитетлари шикоят ва аризаларни қараб чиқишда расмиятчилик, сансалорлик ҳолларидан тўла қутилган эмас.

Ҳар бир хат заминида ўнлаб, юзлаб, минглаб кишиларнинг манфаати ётади, давлат манфаати улуғланади. Шундай бўлгач, тилга олинган фактга эътибор билан қаралиши, шикоятнинг келиб чиқиш сабаблари ўрганилиши, натижаси партия ташкилотларида муҳокама қилиниши, такрорланишига йўл қўймаслик тадбирлари белгиланиши лозим. Шикоят айрим соҳаларда рўй берадиган нуқсонлар туфайли келиб чиқади. Уни текширишга кўплаб кишилар сафарбар этилади, вақт сарфланади. Текширишда келтирилган фактлар тасдиқланади. Бундай пайтда шикоятни келтириб чиқарган сабаблар чуқур ўрганилиши, камчиликка, сансалорликка йўл қўйган кишилар қаттиқ жазоланиши лозим.

Шикоят ва аризаларда қўйилган талаб ва масалаларни ҳал қилиш шахсан ташкилот бошлиқлари зиммасига юклатилади. Улар меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан қараши, белгиланган кунларда қабулхоналарнинг эшиклари катта очиб қўйилишини, бирор шикоят ёки ариза жавобсиз қолмаслигини таъминлашлари керак. Меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларига муносабат масаласи йиғилишларда мунтазам муҳокама қилиб борилиши, иш услубини такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар белгиланиб, амалга оширилиши зарур.

Хат-хабарлар, шикоят ва аризаларга бўлган муносабат коммунизмнинг актив қурувчилари бўлган совет кишиларига бўлган муносабатдир. Буни партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари доим ёдда тутишлари керак.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

Бухоро областидаги «Коммунизм» совхози қоракўлчиларининг шуҳрати бутун республикага ёйилган. Улар чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планларини бажаришда йил сайин юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса сиз суратда кўриб турган новатор чўпон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умрзоқ Айменов (юқоридаги сурат) қўйлар сонини кўпайтириш, қоракўл тери ва жуннинг миқдорини оширишда бошқаларга яхши ибрат кўрсатяпти. Ўтган йили ўртоқ Айменов ҳар 100 бош совлиқдан ўрта ҳисобда 194 тадан қўзи олди. Фақат чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планини ошириб бажарганлиги учун унга 3207 сўм пул, кўп сонли эгиз қўзи олганлиги ва уларни сақлаб қолганлиги учун натура мукофоти сифатида 63 бош қўй берилди.

А. Усмонов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Фото лавҳалар

„Ўзсельхозтехника»нинг Хоразм область, Янгиариқ районидаги Хонқа бўлими коллективи қишлоқ хўжалик техникасини кўклам дала ишларига муддатидан илгари тайёрлаш учун курашмоқда. Бу соҳада ремонтчи Отажон Жалолов намуна кўрсатяпти. Суратда (пастда) ўртоқ О. Жалолов.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОНДА «НАВОИЙ КУНЛАРИ»

Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллигига бағишланган юбилей кунлари буюк ўзбек гуманисти, шоири ва мутафаккирининг ижодий меросини ўрганиш юзасидан 12 февралда Тошкентда ўтказилган традицион X илмий сессия билан тугалланди.

Республика Фанлар академиясининг уч кун давом этган илмий сессиясида Ўзбекистон, Озарбайжон, Тожикистон, Татаристон, Россия Федерациясидан келган филологлар, тарихчилар, санъатшунослар қатнашди.

Ёзувчилардан Ғафур Ғулом ва Ойбек, филология фанлари доктори А. Қаюмов, филология фанлари кандидатлари С. Ғаниева, С. Иванов, М. Шайхзода ва бошқа олимлар тайёрлаган ахборотлар қадим замон буюк шоирининг новаторлигидан, тил қоидаларини дадил ислоҳ қилганлигидан, унинг ижодида лирик элементлар одамийлик юксак пафоси билан ажойиб тарзда боғланганлигидан далолат беради.

Филология фанлари докторлари Г. Арасли (Боку), А. Мирзоев (Душанба), филология фанлари кандидати Ш. Абилов (Қозоғистон) ва ўз тадқиқотлари билан ёш фанга — навоийшуносликка қимматли ҳисса қўшган сессиянинг бошқа қатнашчилари Навоий асарларининг қардош республикалар адабиётига таъсири тўғрисида гапирдилар.

Илмий сессия ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов иштирок этди. (ЎзТАГ).

КЎКЛАМГА ШАЙМИСИЗ?

Гулистон районидаги «Социализм» совхозининг 2-бўлими далаларида жўшқин меҳнат ҳукм сурмоқда. Чўлқуварлар сувдан тежаб-тергаб фойдаланиб, шўр ювишни қизитиб юбордилар. Экин майдонларининг қарийб ярмида шўр ювиб бўлинди. Айни вақтда далага маҳаллий ўғит чиқариш авж олиб кетди.

Бўлим ишчилари кўкламни беками-кўст кутиб олиш мақсадида қишки агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга оширишяпти.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

●

Техника—деҳқоннинг қаноти. Тўрткўл районидаги Дмитров номли колхоз аъзолари ҳам техникага таяниб, йил сайин пахтатадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Бултур 1450 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38,3 центнердан «оқ олтин» етиштирилди.

Колхозчиларнинг бу йилги аҳди ҳар гектар ердан 40 центнерга етказиб ҳосил кўтаришдан иборат. Шу мақсадда баҳорги экиш-тикиш ишларига пухта ҳозирлик кўриляпти. Қишлоқ хўжалик машиналари ремонти тугалланай деб қолди. Ерларни текислаш мақсадида махсус отряд ташкил этилди.

Ю. РАҲИМБОЕВ.

●

Бухоро область, Ғиждувон районидаги «Зарафшон» колхозида ернинг шўрини ювиш сифатли ўтказилмоқда. Тупроқ структурасини яхшилаш мақсадида баланд пол олиниб, қалқитиб сув қўйилмоқда. Шу билан бирга, шўрни тезроқ йўқотиш учун шудгордан сўнг гектарига 15 тоннадан қум солиняпти.

Колхознинг 6 та бригадасида шўр ювиб бўлинди. Бошқа дала ишлари ҳам уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

М. ТОШЕВ.

ТАСС АХБОРОТИ

1966 йил 11 февралда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-108» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош ичида илмий аппаратлардан ташқари орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема ҳамда приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координациялаш — ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССРдаги Мурунтов олтин руда конини очиш ва разведка қилиш юзасидан геологик-қидирув ишларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун Мурунтов конини топиш ва разведка қилишда актив қатнашган бир группа ходимлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

БАР МЕДИКЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Бирлашган Араб Республикаси соғлиқни сақлаш министрлиги статистикасининг бош директори доктор Абдил Азиз Раид Ҳасан бошчилигидаги Бирлашган Араб Республикаси медиклари группаси Ўзбекистонда беш кун меҳмон бўлиб турди.

Меҳмонлар Тошкентдаги бир қанча даволаш муассасаларида бўлиб, медицина илмий-тадқиқот институтларининг иши билан танишдилар.

Делегация аъзолари Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш министрлигига йўллаган хатларида бундай деб ёздилар: «Мамлакатимизда медицина хизматини бундан буён планлаштириш учун ўз визитимиз жуда фойдали бўлди деб ҳисоблаймиз. Ўзбекистонда биз учрашган кишиларнинг ҳаммасига миннатдорчилик билдиришни истаймиз».

(ЎзТАГ).

ТАСС БАЁНОТИ

Яқинда Гонолулуда АҚШ президенти Жонсон ва АҚШ ҳукуматининг бир группа масъул арбоблари сайгонлик қўғирчоқлардан Тхиеу ва Ки билан кенгаш ўтказдилар ҳамда 8 февралда «Гонолулу декларацияси» деган ҳужжат билан қўшма ахборот эълон қилинди.

Вьетнам халқига қарши, шарқи-жанубий Осиёда тинчликка ва хавфсизликка қарши яна бир иғвогарлик амалга оширилди.

Гонолулуда имзоланган ҳужжатлар сиртдан қараганда, «социал адолатсизликни битиришга» интилиш ҳақидаги, Жанубий Вьетнам халқи учун «чинакам демократия» барпо этиш тўғрисидаги, АҚШнинг «халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш принципига ва идора қилинувчиларнинг розилиги билан идора барпо этиш принципига» содиқлиги ҳақидаги ва шу каби дабдабали гаплар билан тўлиб ётади. Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги ишлари эса у, Жанубий Вьетнам аҳолисининг социал тараққиётини таъминлашга эмас, балки унга Америкага ёлланган тўданинг конли режимини зўрлаб қабул қилдиришга интилаётганлигини; АҚШ демократия тўғрисида ғамхўрлик қилиш бир ёқда турсин, бунинг аксича, Жанубий Вьетнам халқининг демократияга ва эркинликка интилишини энг ваҳшиёна методлар билан бостиришга уринаётганлигини кўрсатиб турибди. Бинобарин, АҚШ Жанубий Вьетнамда реакция билан мустамлакачиликнинг жандарми, таянчи бўлиб иш кўраётганлигидан иборат очиқ-ойдин фактни «холис ниятлар» ва «эзгу мақсадлар» ҳақидаги ҳар қандай тамтароқли сўзлар билан яшириб бўлмайди.

Жанубий Вьетнамдаги қўғирчоқларни чақиртириб келиб, Гонолулуда учрашув уюштириш нега даркор бўлиб қолди? — деган савол туғилади. Бунинг жавоби «Гонолулу декларацияси» билан «ахборот»нинг ўзида бериб қўйилган. Ана шу ҳужжатларда Сайгон билан Америка Қўшма Штатларининг «қуролли кучлари ўртасида ҳарбий чораларнинг самарадорлигини кучайтириш ва тағин ҳам мустаҳкамроқ ҳамкорлик қилиш хусусида гўла ҳамжиҳатликка» эришилди, дейилади. Ҳамма гап мана шунда. Бинобарин, гап Вашингтонда сиёсат йўлини белгилаб бераётганларнинг Сайгондаги сотқин генераллар билан тил бириктирганликлари устида, мамлакатнинг жанубида Вьетнам халқига қарши урушни кенгайтириш ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессияни кучайтиришга қаратилган тил бириктирув устида бормоқда.

Гонолулудаги кенгашдан кейин эълон қилинган ҳужжатлардан АҚШ ҳукумати Вьетнам халқига қарши агрессияни тўхтатишга ва Вьетнамдаги аҳволни Женева битимлари асосида бартараф этишга ҳамда Вьетнам халқининг ўз ишларини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқини ҳурматлашга тайёр турганлигини кўрсатувчи гапдан, ҳатто асар ҳам топилмайдики, буни қидириб юриш бефойдадир. Гонолулуда қабул қилинган қарорлар нуқтаи назаридан қараганда, Америка сиёсатчиларининг яқиндагина кўкларга кўтариб мақтаган «тинч ташаббуси» сохта бир нарса эканлиги тағин ҳам кўпроқ даражада аён бўлиб қолади. Тинчлик тўғрисидаги гапларни ниқоб қилиб вьетнам халқига қарши олиб борилаётган босқинчилик урушини янада кенгайтиришга, уруш ҳаракатларини Ҳинди-Хитой ярим оролидаги бошқа давлатларнинг территориясига кўчириш хавфини кучайтиришга тайёргарлик кўрилганлиги ҳозир тамомила равшан бўлиб қолди.

АҚШ раҳбарлари Сайгондаги бундан аввалги қўғирчоқлар билан ҳам учрашиб турар эдилар, лекин Вашингтонда ҳар мақомга солиб мақталган ўша қўғирчоқлар ҳозир йўқ бўлиб кетди, ўша вақтда тузилган планлар эса барбод бўлди. АҚШ раҳбарларининг Сайгондаги ҳозирги қўғирчоқлар билан тил бириктируви ҳам ана шундай қисматга учраши шак-шубҳасиздир. Вьетнам халқига қарши, шарқи-жанубий Осиёдаги тинчликка қарши қаратилган янги тил бириктирув Вьетнам халқининг озодлик кураши кучайиб кетишига, бутун дунёда курашаётган Вьетнамни қувватлаб, Америка агрессиясига қарши бошланган ҳаракат тағин ҳам активроқ ва кенгроқ тус олишига сабаб бўлади, холос.

Ҳақиқат ва ҳаққоният Вьетнам халқининг томонидадир. Ўз ватанининг тинчлиги, озодлиги, мустақиллиги, бирлиги, территориал бутунлигини ҳимоя қилаётган Вьетнам халқи курашни ғалаба қозонгунча давом эттиришга маҳкам ва астойдил бел боғлаган. Унинг бу азмиқарори Американинг бомбаларидан, напалмидан, заҳарли газларидан кучлироқдир. Гонолулуда режалаштирилган янги милитаристик чоралар Вашингтоннинг бошидаги қийинчиликларни фақат чуқурлаштириб, Вьетнам халқига қарши бошланган агрессия АҚШни тортаётган ботқоқлик гирдобига уни тағин ҳам кўпроқ ботириб юборади.

Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган Совет Иттифоқи империалистик агрессияга қарши курашда Вьетнам Демократик Республикасига, қардош Вьетнам халқига ҳар тарафлама мадад ва ёрдам кўрсатмоқда ва кўрсата беради.

Вьетнам халқига қарши агрессив урушни кенгайтириш Вьетнамдаги аҳволни бартараф этишнинг йўли бўла олмайди. Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг яхши маълум бўлган адолатли позициялари ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг программаси асосида Вьетнам проблемасини ҳақиқатан ҳал қилишга эришиш мумкин.

РАҲБАРЛИК КОНКРЕТ БЎЛСИН

Андижон область партия конференциясидан

◆ ◆

Ленин орденли Андижон области республикамиз экономикасида салмоқли ўрин эгаллайди. 50 мингдан зиёд коммунистни ўз атрофига бирлаштирган область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумлари қарорлари асосида меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини, ташаббускорлигини коммунистик қурилиш вазифаларини бажариш учун курашга сафарбар этишда партиявий раҳбарликнинг турли форма ва методларидан моҳирлик билан фойдаланмоқда. Шу туфайли областнинг шон-шуҳрати йил сайин ошиб бормоқда.

Область партия ташкилотининг куни кеча бўлиб ўтган конференциясида обкомнинг биринчи секретари ўртоқ А. Ҳайдаров доклади ва сўзга чиққан делегатларнинг нутқларида, ҳисобот даврида область партия ташкилоти ташкилий ва сиёсий жиҳатдан ўсиб, мустаҳкамланганлиги, экономика ҳамда маданиятни ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилганлиги мамнуният билан қайд этилди. Партия ташкилотлари фаолиятидаги камчиликлар ҳам рўй рост очиб ташланди ва бундан кейин партиявий-ташкилий ҳамда идеология ишлари даражасини янада юқори кўтариш тўғрисида қимматли таклифлар баён қилинди.

Областнинг кўп тармоқли саноати етти йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Ўтган йили маҳсулот ишлаб чиқариш 1964 йилдагига нисбатан 6 процент ошди. Областда техника тараққиётини тезлаштириш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилди. Кўпгина корхоналарда янги конвейер ва поток линиялар ишга туширилди, замонавий ускуналар ўрнатилди, ташкилий-техникавий тадбирларнинг бутун бир комплекси жорий этилди. Ихтирочи ва рационализаторлик таклифларини амалга ошириш натижасида 2 миллион сўмга яқин маблағ тежалди. Саноат корхоналарининг коллективлари шу йил январь ойи планини 104 процент бажарди.

Бироқ, ўтган йили «Полвонтош», «Наманган» нефть конлари, «Беш йиллик» йигирув-тўқув фабрикаси, Андижон уй қуриш комбинати сингари баъзи корхоналар планни уддалай олишмади. Бу — корхона раҳбарлари экономика масалалари билан юзаки шуғулланаётганликлари, ишлаб чиқаришнинг аҳволини чуқур анализ қилмаётганини, техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга ёрдам берадиган ички резервларни қидириб топиш учун астойдил ҳаракат қилмаётганликларини кўрсатади.

Қурилиш ташкилотлари бирмунча ишлар қилди, кўпгина уй-жой бинолари, мактаб, болалар муассасалари, касалхоналар фойдаланишга топширилди. Лекин, капитал қурилишга ажратилган маблағлар тўла ўзлаштирилмаяпти, қурилиш ишларининг савияси талабга жавоб бермайди. Қишлоқларда ҳам аҳвол шундай. Бунинг сабаби шундаки, кадрлар билан ишлаш кўнгилдагидек эмас, меҳнат интизоми бўшашиб кетган, кадрлар қўнимсизлигига ҳануз чек қўйилгани йўқ.

Область экономикасининг етакчи тармоғи.— пахтачиликда катта ғалабага эришилди. Бултур 800 минг тонна «оқ олтин» етиштирилди, ҳосилдорлик гектарига 27 центнерга тўғри келди. Бунга комплекс механизацияга, фан ютуқларига амал қилиш ва илғор тажрибаларни оммалаштириш туфайли эришилди. Ялпи ҳосилнинг 90 проценти биринчи сортга қабул қилинди, 150 минг тонна пахта машинада териб олинганлиги қувончлидир. Аммо, Андижон районидаги 22 колхоз, 728 бригада пахта тайёрлаш планини бажармади. 109 хўжалик областнинг ўртача кўрсаткичидан паст ҳосил олди. Пилла, сабзавот, мева, полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлаш плани бажарилган бўлса-да, давлатга гўшт ва сут сотиш плани бажарилмади. Кўпгина колхозлар чорвачиликдан нуқул зарар кўраётгани ачинарли ҳол.

Андижон меҳнаткашларининг бу йилга белгилаган марралари улкан. Давлатга 781 минг тонна пахта, 3930 тонна пилла, 19,4 минг тонна гўшт, 40,6 минг тонна сут, 15 миллион дона тухум, 1100 тоннага яқин жун, 58 минг тонна сабзавот сотиш планлаштирилган. Бу эса ҳар бир коммунистдан моҳирона иш юритишни, социалистик мусобақани авж олдиришни талаб қилади. Хўжалик йилини муваффақиятли якунламоқ учун партиявий-ташкилий ишлар савиясини, идеология ишлари кўламини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш керак бўлади. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, уларнинг ташкилотчилик ва ташаббускорлигини ошириш, социалистик мусобақани кучайтириш, техникадан унумли фойдаланиш, машъаллар тажрибасини кенг оммалаштириш, хўжалик экономикасини маҳорат билан бошқара билиш ниҳоятда зарур. Конференцияда ана шу масалалар атрофида кўп фикрлар айтилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII Пленуми қарорлари қандай бажарилаётгани делегатларнинг диққат эътиборида бўлди. Аҳолининг турмуш маданиятини юксалтириш, маданий-маиший хизмат кўрсатишдаги ютуқ ва камчиликлар ўртага ташланди.

Ҳисобот даврида меҳнаткашларни коммунистик идеаллар руҳида тарбиялаш соҳасида кўп ишлар қилинди. Коммунистларнинг марксча-ленинча билим хазиналарини эгаллашларига алоҳида эътибор берилянти. Партия ўқувининг турли формаларида 46 мингдан ортиқ киши, жумладан 41 минг коммунист ўқимоқда. 4 мингдан ортиқ коммунист олий ўқув юртлари, техникумларда ва умумий таълим мактабларида билим олмоқда. Бироқ, Москва, Балиқчи районларида кадрларнинг айниқса хотин-қизларнинг марксча-ленинча фан асосларини ўрганишларига масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Назарий семинарлар билан мутлақо қизиқилмайди. Пропагандист кадрлар малакасини ошириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Областда лекция пропагандаси соҳасида бирмунча силжиш бор. Лекин кўп ҳолларда ўқилаётган лекциялар ҳаётдан, практикадан ажралиб қолмоқда. Халқ университетлари, иқтисодий ва назарий конференцияларда, лекторий, савол-жавоб, дўстлик кечалари ҳаётга сингиб кетган. Аммо идеология фронтининг бу тармоқлари фаолиятини янада жонлантириш, омманинг кенг табақасини жалб этиш лозимлигини ҳаёт кўрсатиб турибди.

Ҳисобот даврида область партия ташкилоти партиявий иш услуби ва методларини такомиллаштириш, партия комитетларининг хўжалик ҳамда сиёсий масалаларни ҳал этишдаги активлигини оширишда бирмунча ютуқларга эришилди. Кадрларни танлаш, тарбиялаш, уларда ижодкорлик маҳоратини ошириш, ишчанлик қобилиятини ўстириш партия комитетларининг жонажон иши бўлиб қолди. Шуни ҳам айтиш кераки, айрим партия комитетлари ҳалиқ ҳам эскича иш тутмоқдалар, расмиятчилик ва қоғозбозликдан қутула олмаяптилар, кетма-кет йиғин, ҳар хил кенгашлар ўтказиш билан ўралишиб қолмоқдалар.

Кадрларни танлаш ва улар билан ишлашда жиддий нуқсонлар ҳам содир бўлмоқда. Партия, совет ва хўжалик ишларида мутахассислар кам. Айниқса қишлоқларда аҳвол чатоқ. Хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш ниҳоятда қониқарсиз. Бир қанча районларда колхоз раисларн сафида бирорта ҳам хотин-қиз йўқ. Бу — область, шаҳар ва район партия ташкилотларининг хотин-қизлардан раҳбар кадрлар етиштириш иши билан етарли шуғулланмаётганлигини кўрсатади.

Область партия комитети маҳаллий советлар, касаба союз, комсомол органлари ва бошқа жамоат ташкилотларига раҳбарликни кучайтириши керак.

Конференцияда область экономикасини ривожлантиришга партиявий раҳбарлик савиясини ошириш лозимлиги алоҳида қайд қилиб ўтилди. Ҳисобот доклади юзасидан музокарага чиққан Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Обидов, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Мамажонов, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригада бошлиғи, машҳур механизатор М. Жалолов ва бошқа нотиқлар баъзи партия раҳбар ходимлари идорадан нарига чиқишмаётганини, жойларга бориб партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш ўрнига телефонбозлик билан шуғулланаётганини айтиб ўтишди. Шунингдек, улар жойларда партиявий-ташкилий, тарбиявий ишларни яхшилаш ҳақида қимматли фикрлар билдиришди.

Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов қатнашди ва нутқ сўзлади. Шунингдек, конференция ишида КПСС Марказий Комитетининг инструктори А. Т. Иванов иштирок этди.

Конференцияда КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVII съездига делегатлар сайланди.

* * *

Область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда А. Ҳ. Ҳайдаров область партия комитетининг биринчи секретари, А. И. Шалигин обкомнинг иккинчи секретари, Р. Ф. Файзиев, Н. Р. Раҳимов, Н. Д. Лапшин ўртоқлар обком секретарлари қилиб сайланди.

О. АБДУРАҲМОНОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

10 ва 11 февралда СССР Фанлар академиясининг президенти академик М. В. Келдиш раислигида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишида атоқли олимлар ва халқ хўжалигининг йирик мутахассислари қатнашдилар.

Пленумда 1966 йилда Ленин мукофотлари олиш учун тақдим қилинган ишларнинг ҳаммаси муҳокама қилинди. Муҳокамада шу ишларни тақдим этган ташкилот ва муассасаларнинг вакиллари қатнашдилар.

Комитет пленуми бундан буён ҳам конкурсда қатнашиш учун энг муносиб ишларни танлаб олди. Бу ишларнинг рўйхати яқин вақт ичида матбуотда эълон қилинади.

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг пленуми

11 февралда республика касаба союзлари Советининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари коллективларда тарбиявий ишларни кучайтириш, социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги энг муҳим вазифаларни муҳокама қилдилар.

Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон касаба союзлари Совети секретари М. Й. Йўлдошеванинг докладини муҳокама қилиб, касаба союз Советлари ва комитетлари ўз диққат-эътиборларини КПСС XXIII съезди шарафига қабул қилинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун курашда омманинг меҳнат ва ижодий активлигини оширишга қаратаётганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Пленумда ВЦСПС секретари П. Т. Пименов нутқ сўзлади.

Қабул қилинган қарорда тарбиявий ишларни кучайтиришга ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар белгиланди. (ЎзТАГ).

ЛИРИКА КЕЧАСИ

Улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг ўлмас сиймоси асрлар оша яшамоқда. Унинг туғилганига 525 йил тўлган кунни мамлакатимиз меҳнаткашлари тантана билан нишонламоқдалар. Тошкентдаги Ленин номли 28-мактаб ўқувчилари ҳам Навоий юбилейига бағишлаб деворий газета чиқардилар, шоирнинг афоризмлари ва рубоийлари ёзилган шиорларни синфларга осиб қўйдилар. Мактаб клуби саҳнасида улуғ шоирнинг портрети қўйилиб, «Одами эрсанг, демагил одами, оники йўқ халқ ғамидин ғами» деган ҳикматли сўзи ёзиб қўйилган.

Мактабда лирика кечаси ўтказилди. 10-синф ўқувчиларидан Ҳолида Ҳурбоева, Шоҳида Набиҳўжаевалар шоирнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида доклад қилганларидан сўнг, мактаб ўқувчилари «Алишер Навоий» драмасидан парча кўрсатдилар. Кеча охирида музика ўқитувчиси Тўра Ҳусаинов раҳбарлигидаги ҳаваскор-ўқувчилар Навоий ғазаллари асосида концерт қўйиб бердилар.

Лирика кечаси ўқувчиларда катта таассурот қолдирди.

А. МАЪЗУМОВ.

ЁШЛИК ЎЙЛАРИ

Ёшлар прозаси ҳақида мулоҳазалар

Бизда ёш ижодкорларга эътибор тинмай ўсиб бормоқда; ёш ёзувчиларнинг кенгаш-семинарлари кетма-кет бўлиб турибди, ёшлар учун устоз санъаткорлар тажрибалари билан яқиндан танишиш, ўз асарлари ҳақида фикр эшитиш имконияти тобора кенгайиб боряпти, асарлар ҳақида «пўстак қоқди» танқидлар ўрнига одилона таҳлиллар пайдо бўла бошлади. Ёшлар ҳар қадамда жамоатчиликнинг меҳр-муҳаббатини ҳис этиб турибдилар. Бу ҳол ёшларда масъулият ҳиссини оширди, ижодий активликни кучайтирди.

Ёшлар поэзиясининг ҳозирги парвози хийла шиддаткор. Айни вақтда ёшлар прозасининг парвози ҳам чакки эмас. Қисқагина бир муддат ичида ёш прозаикларнинг ўндан ортиқ қисса ва ҳикоя тўпламлари босмадан чиқди. «Кимнинг ташвиши йўқ», «Ўн саккизга кирмаган ким бор...», «Ғурур», «Гунафша», «Бир кеча хаёли», «Севги қаримас», «Сени севаман, ҳаёт», «Хотин кишининг райи», «Устаси фаранг», «Сеҳрли қалпоқча», «Янги меҳмон»... Буларнинг барчаси яқингинада китобхонлар қўлига бориб етди.

Бу асарларнинг кўпчилигига хос бўлган умумий фазилат — табиийлик ва замонавийлик. Ижодда ростгўй ва ҳалол бўлиш, ўз кўзи билан кўрган, ўзи ҳис этган, ўзини ҳаяжонга солган нарса ва ҳодисалар ҳақида ёзиш ёшларнинг бош муддаоси, ўз замондош — тенгдошларининг ҳаёти уларнинг етакчи мавзуи бўлиб қолди.

Ёшларни ҳаммадан кўпроқ муҳаббат муаммоси қизиқтиряпти. Ёш авторлар муҳаббат билан боғли ҳолда ёшлар ҳаётига оид жиддий проблемаларни кўтариб чиқаётирлар, юракда тугиб юрган ўйларини тўкиб солаётирлар. Улар ўз қаҳрамонлари билан бирга севги қадри, бахт қадри, одамнинг қадри, одамнинг одам олдидаги, эл-юрт олдидаги бурчи, масъулияти, одамга ишонч ва садоқат масалалари устида баҳс юритадилар, одамдаги одамийликни очиб бериш ва улуғлашга ҳаракат қиладилар. Асарлардаги ёшлик ўйлари ёшликка хос эҳтирос билан йўғрилган; тўғри, бу борада баъзан авторлар ёшликларига борадилар, тасвирда ўта қизиққонлик қилиб қўядилар, истар-истамас дидактизмга, сентиментал талқинларга ҳам берилиб кетадилар, ё бўлмаса фикрларини деклоратив, риторик тарзда айтиб юборадилар.

Ў. Ҳошимов «Гунафша» ҳикоясида ёш қаҳрамонларини ғоят ҳаяжонли дақиқаларда кўрсатади. Ҳайдар Нигорани севиб қолган, у ҳамиша қиз атрофида парвона. Йигит неча бор қизга кўнгил изҳор этади, лекин қиз доимо ўзини четга олади, йигитдан чўчийди. Йигитнинг қиз атрофида парвона бўлиб юрган кезлардаги ҳолати тасвирида бир оз сентиментал талқинлар борлиги сезилади. Бироқ автор бора-бора бундай талқинлардан қочади, йиғлоқи кайфиятлар ўрнини аллақандай ўйчан, нурли ва қувноқ кайфиятлар тасвири эгаллайди. Ҳикояда қиз характеридаги «ёввойилик» боиси изоҳлаб берилади. Нигора бир бор «ишончини йўқотган», севгида алданган қиз. Шундан кейин у одамларга бўлган ишончини йўқотиб қўйган, гарчи у Ҳайдарга майли бўлса ҳам анча вақт ундан ҳадиксираб юради. Ниҳоят қиз йигитга кўнгил изҳор этади, қиз қалбидаги севги туйғуси ишонч туйғуси билан бирга туғилади, севги ва ишонч туйғуси жўр бўлиб қиз қалби ва характеридаги ҳадиксирашларни қувиб чиқаради. Шу тариқа асардаги севги тасвири муҳим ижтимоий аҳамият касб этади, автор севги ишонч билан гўзал деган фикрни илгари суради.

Бахтли замонда яшаб туриб ўз бахтини, севгисини барбод этиб қўйган кимсалар йўқ дейсизми? Ёш авторларнинг айримлари шу ҳақда ўйлайди. У. Назаровнинг «Ғурур», «Илтижо», Ш. Холмирзаевнинг «Ўн саккизга кирмаган ким бор...» асарларида шу масала, шу хил ҳодиса боиси таҳлил этилади. У. Назаров буни бемаъни ғурур ва енгилтакликдан деб билади, Ш. Холмирзаев масалага яна ҳам чуқурроқ кириб боради, сохта ғурур, енгилтаклик, тажрибасизлик каби кўпдан-кўп омилларни келтиради; гарчи авторлар масалани ҳал этишда хилма-хил йўл тутсалар ҳам, уларнинг гапи асосан бир ердан чиқади — севги, бахт қадрга муҳтож, уни асрай билиш, унинг учун курашиш керак, киши ўз севгиси, бахти олдидаги масъулиятини унутишга асло ҳаққи йўқ.

Киши фақат ўз бахти олдида эмас, ўзгалар бахти олдида ҳам жавобгар. Бу проблема У. Назаровнинг «Жазо», «Қотил» асарларида жуда кескин қилиб қўйилган.

«Жазо» қаҳрамони Мутал бир вақтлар катта гуноҳ қилган, маъсума қиз Нилуфарнинг бемаъни кимсалар таъсирида ёмон йўлга кириб кетаётганини кўрган, кўрган-у, уни бу йўлдан қайтармаган, аниқроғи қиз тақдирига лоқайд қараган, қиз бахти учун актив курашмаган. Орадан анча вақт ўтиб йигит қизни бахти топталган ҳолда кўради, кўради-ю, ўз айбини ҳис этади, виждон азобида қолади.

Асарда автор позицияси равшан. У пассивлик ва лоқайдликни қоралайди. «Қотил»да эса автор пассивлик, лоқайдлик ва принципсизликка қарши ўт очади. Қисса автори дастлаб икки ёш орасида мусаффо бир муҳаббатнинг туғилиши, улғайиши ҳақида ҳикоя қилади. Ёзувчи гўё ўз қаҳрамонлари Талъат билан Мунираниng севги саргузаштларини дилрабо бир қўшиқ каби куйлайди. Нима бўлади-ю, мана шу қўшиқ охирига етмай туриб бирдан тинади-қолади. Талъат шу мусаффо севгини қадрлаш ва асрашга ноқобил бўлиб чиқади, мураккаб вазиятга тушиб қолганда калаванинг учини йўқотиб қўяди, севгисига, севгилиси тақдирига лоқайд қарайди, принципсизлик қилади. Бу билан у катта жиноятга йўл очади, Мунира фожиасига сабабчи бўлади. Бу асарда ҳам автор қаҳрамонни виждон азобида қолдиради. Талъат ўзининг жиноятчи, қотил эканига иқрор бўлади. Қиссада унинг бутунлигини бузиб турган эпизодлар, персонажлар бор. Она ўлими ҳақидаги оҳ-воҳлар, хасис амакининг кирдикорлари ҳақидаги шикоятлар олиб ташланса асар яна ҳам мукаммалроқ чиқармиди.

Ёш авторлар кўтараётган проблемаларнинг бадиий ифодаси устида ҳам бош қотиряптилар. Ёшларнинг асарларида автор идеясини ўзида яхши мужассамлаштирган такрорланмас характерлар талайгина. «Муҳаббат»даги лўли қиз Дилор, «Ғурур»даги ёқимтой йигит Одилжон, «Ўн саккизга кирмаган ким бор...» қиссасидаги Тилов, Жамшид ва Умидаларни бемалол адабиётимиздаги «адабий аҳоли» сафига қўшиб қўявериш мумкин.

Ўз услубини тайин этиш, уни такомиллаштириш, янги бадиий приёмлар қидириш, бу борада қардош адабиётлар, ёндош санъатлар тажрибаларини ўзлаштиришга уриниш ёшларда кучли тус оляпти. Ў. Умарбеков «Болгар қўшиқлари» насрий достонлар туркумида янгича йўл тутаётир, Ў. Ҳошимов кўпроқ Ч. Айтматовга мурожаат этаётир, Ш. Холмирзаев билан У. Назаров эса ҳозирги давр рус ҳамда жаҳон адабиёти ва санъатининг янги тажрибаларига қўл ураётир. Ш. Холмирзаевнинг бошдан-оёқ кўрсатиш асосига қурилган изчил реалистик услуби, У Назаровнинг кино санъати приёмларини эсга соладиган тасвирлари яхши натижа бераётир. Бу жиҳатдан ҳар иккала авторнинг янги қиссалари ғоят ибратли. «Ўн саккизга кирмаган ким бор» қиссасида ҳамма нарса худди тасвирий санъат асаридаги сингари баралла кўриниб, кинодаги каби эшитилиб туради. «Қотил»ни ўқиган киши бамисоли кино залида ўтиргандек бўлади, ҳодисалар худди кино лентасидаги каби тез алмашиниб боради. Автор воқеани гоҳ йигит, гоҳ қиз тилидан ҳикоя қилади, ўзини бутунлай четга олиб ҳодисаларни ҳар иккала қаҳрамон онги призмасидан ўтказиб тасвир этади.

Гарчи авторлар янги приёмлар қўлланиш, услублар қидиришда қийинчиликларга дуч келаётган, камчиликларга йўл қўяётган бўлсада, қийинчиликларни енгишда уларга ёрдам бериш, уларнинг интилиш ва изланишларини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш керак. Ҳозирги вақтда ҳеч бир адабиёт ўзининг тор миллий қобиғи доирасида муваффақият билан ривожлана олмайди, миллий традицияларни, адабиёт қонуниятларини ҳурмат қилган ҳолда, уни қардош халқлар ва жаҳон адабиёти, ёндош санъат формалари ютуқлари билан бойитиш ҳақида ўйлаш ҳар бир адабиётчининг бурчидир.

Ёшларга эътибор беришни нуқул илиқ гаплар айтишдан, улар шаънига мадҳиялар ёғдиришдан иборат деб тушунувчилар ҳам бор. Бундай тушуниш фойда эмас, фақат зарар келтиради. Ёшлар ижодида танқиддан тубан турувчи заиф асарлар анчагина. Умуман ижобий баҳо олган асарларда ҳам камчилик ва нуқсонлар йўқ эмас. Айрим авторларнинг ўз асарларида тутган позицияларига асло қўшилиб бўлмайди. Улар ҳақида дадил гапираверишп, авторлар билан дангал баҳслашавериш керак. Ёш ижодкорларда ҳалол, соғлом баҳсларга иштиёқ зўр.

Севги, бурч муқаддас туйғу. Аммо кўпгина асарларда шу муқаддас туйғу тасвирида китобийлик, схематизм пайдо бўлиб қолаётир. Талай асарларда севги туйғуси бир қадар бачканалаштирилиб, «идеаллаштирилиб» юборилган, уларда севгига гирифтор бўлган кимсалар бу туйғу олдида ожиз, нотавон этиб қўйилади. Севишганлар севгининг қули қилиб кўрсатилади.

«Бир кеча хаёли» Сайёрнинг прозадаги илк машқи. Қиссада баъзи чиройли деталлар учрайди, автор насрга шоирона руҳ беришга уринади. Бироқ ҳали асар қиёмига етмаган кўринади, унда табиийлик, изчиллик, яхлитлик етишмай турибди. Автор асарда ўз тенгдошлари каби севги ва бурч масаласини, одамнинг одам олдидаги бурчи, одамгарчилик масаласини кўтаради, бироқ бу улкан проблемани майдалаштириб юборади, одамлараро муносабатларга енгил-елпи ёндошиш бу ерда ҳам бор.

Асар композицион жиҳатдан ҳам паришон. Автор бир кечада хаёлга келган ҳамма нарсаларни, гул сайри, рус қишлоғи сайри, Тошкент ва Москва кўчалари сайри, халқаро аҳвол, космос янгиликлари ва ҳоказоларга оид натуралистик тафсилотларни сараламай қаламга олаверади.

Қисса ҳали хом эканига авторнинг ўзи ҳам иқрор. Аммо айрим танқидчилар бу асарни ошириб мақтаётирлар, ҳатто уни адабиётимиздаги воқеа даражасига чиқариб юбораётирлар. Бунақа мақтовлардан автор хижолат.

Пировардида, яратилган ва яратилажак асарлардаги ҳаёт ҳақиқатининг кўлами ва салмоғи ҳақида, характерларнинг социал моҳияти ва умумлаштирувчи кучи ҳақида, айтиладиган гапнинг муҳимлиги ва ҳаётийлиги ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўришни авторларнинг ўзларига ҳавола этиб қўя қоламиз.

Умарали НОРМАТОВ.

Тошкентдаги чарм фабрикаси ишчилари Москва ва ленинградликлар ташаббусига қўшилиб, кўплаб хом ашёни тежаб қолмоқдалар. Суратда: фабриканинг илғор ишчиси Турсуной Мирвалиева.

А. Тўраев фотоси.

ПОЛИКЛИНИКА ИШГА ТУШДИ

Тошкент шаҳрининг Инструменталь кўчасидаги икки қаватли бино янги поликлиника ихтиёрига топширилди.

Поликлиникада хирургия, терапия, рентген ва тиш, кўз, қулоқ касалликларини даволовчи бўлимлар бор.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

● ●

Андижон области. Пахтани тойлаш учун жуда кўп материал сарфланади. Бунда асосан жут матодан фойдаланиларди. Бу материал қиммат бўлиши билан бирга жуда тез йиртилади. Тўқимачилик саноати Марказий конструкторлик бюроси шу мақсадда янги хил материал тайёрлади ва синовдан яхши ўтди. Намангандаги «Пятилетка» тўқув-йигирув фабрикасида янги цех қуриб битказилди. Суратда (чапдан ўнгга): — механик В. Ларин, сектор бошлиғи Я. Сеутов, инженер Ҳ. Иброҳимов ва ишчи Р. Гатауллина ўртоқлар янги агрегат ёнида.

Е. Корниенко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

● ●

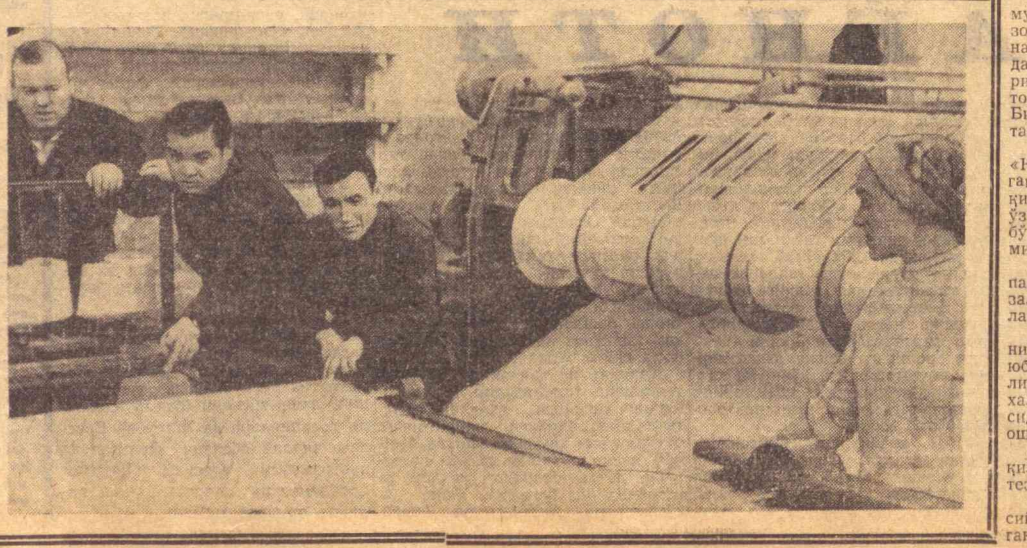

ФАКТЛАР ФОШ ҚИЛМОҚДА

А. Д. СИНЯВСКИЙ ВА Ю. М. ДАНИЭЛЛАРНИНГ ЖИНОИЙ ИШИ ЮЗАСИДАН СУД ПРОЦЕССИ

◆ ◆

РСФСР Олий суди А. Д. Синявский ва Ю. М. Даниэлларнинг жиноий ишини кўрмоқда. Маълумки, улар Советларга қарши қаратилган асарлар ёзганлар ва уларни бошқа тахаллуслар билан босиб чиқариш учун чет элга юбориб келганлар. Уларнинг бу хил «ижодлари» буржуа нашриётларида кенг нашр қилинган ва бизнинг ғоявий душманларимиз томонидан актив суратда фойдаланиб келинган.

11 февраль эрталабки мажлисда Синявскийни сўроқ қилиш давом этди. Суд сабр-тоқат билан ишнинг моҳиятини оча боради, судланувчиларнинг қанчалик айбдорлигини аниқ белгилаш учун ишнинг деталларини диққат билан текшириб чиқмоқда. Синявскийнинг узундан-узоқ нутқи, унинг жиноий иш моҳиятидан, прокурор ва суд аъзоларининг саволларига аниқ жавоб беришдан ниҳоятда четга чиқиб кетаётганига қарамай, диққат билан эшитилмоқда. Совет жиноий процессуал кодекси нормаларига батафсил риоя қилинмоқда.

Синявский «адабиётшунослик» мулоҳазаларининг қалин чангалзорлари орасида яширинишга уринади. Нима учун? Асосий масаладан — ўз асарлари, ўз ҳаракатларига сиёсий баҳо беришдан бўйин товлаш учун шундай қилмоқда. Бироқ, фактлар уни фош қилиб ташламоқда.

Биргина мисол келтирайлик. «Қўққисдан келган фикрлар» деган мақоласида Синявский рус халқига мудҳиш туҳмат ёғдиради, уни ўз маданиятини яратишга қодир бўлмаган ўғрилар ва ароқхўрлар миллати деб атайди.

«Қўққисдан келган фикрлар»дан парчалар ўқиб эшиттирилганда залда ғазаб ва нафратланиш овозлари эшитилди...

Синявский ўзининг бу мақоласини эълон қилдириш учун чет элга юборган. Бугун, мана бу суд залида эса Синявский ўзининг рус халқига бўлган муҳаббати тўғрисида жаврамоқда. Бу — ҳаддидан ошган сурбетликнинг ўзгинасидир!

Синявскийнинг чет элда нашр қилинган китобларидан судда тез-тез парча келтириб турилади.

— Бу асарларда сизнинг сиёсий қарашларингиз баён қилинганми? — деб сўрайди прокурор.

Синявский бир пас жим туради, лекин тўғри жавоб бермайди.

— Уларда менинг ёзувчи сифатидаги позициям баён қилинган...

Бир неча дақиқадан кейин савол қайтадан берилгач, судланувчи аниқроқ жавоб қайтаради:

— Чамаси, қандайдир сиёсий қараш ифода этилган бўлса, менинг қандайдир дунёқарашим бор бўлса керак. Умуман мен бадиий асар автордаги сиёсий қарашларнинг ифодасидир, деб ҳисобламайман.

Залда шов-шув, кулги кўтарилади.

Пойтахт жамоатчилигининг бу ерда ўтирган вакиллари, ёзувчилар Синявскийнинг мана шу ва бошқа оғзаки найрангбозликларига ўз муносабатларини дарров билдириб қўядилар.

Судланувчи гўё сиёсатдан узоқ бўлган «соф адабиётчи» қиёфасига киришни давом эттиради.

Суд раиси бу ерда адабиёт проблемалари устида мунозара бормаётганини, балки Синявскийга қўйилган айбга мувофиқ равишда жиноий иш кўрилаётганини судланувчига яна бир марта эслатиб ўтади.

Синявскийнинг совет матбуотида эълон қилинган мақолалари суд мажлиси қатнашчиларининг назаридан ўтказилади. Шу мақолаларни буржуа нашриётлари учун ёзилган нарсалар билан таққослаб кўрилса, судланувчининг иккиюзламачилиги фош бўлади қолади. Танқидчи сифатида у, совет ёзувчиларига панд-насиҳат ўқиган ва, ҳатто уларни «турмуш билан маданиятни қораловчи»ларсиз, деб койиган!

— Хўш, сизнинг нуқтаи назарингиз қайси асарларда ифода этилган — бизда босилган асарлардами, ёки чет элда босилган асарлардами?

Бу савол судланувчини очиқдан-очиқ мушкул аҳволга солиб қўяди. У хийла вақтгача иккиланиб туради, сўнгра ўзини гўлликка солиб, бундай дейди:

— Мен аниғини билмайман.

Фактлар ўжар нарса. Синявский буни хоҳлайдими ёки йўқми, лекин унинг чет элда нашр қилинган асарлари авторга бизнинг давлат ва ижтимоий тузумимизга ниҳоятда душман одам, деб равшан баҳо бериб туради.

— Сиз суднинг саволларига бир неча марта қайтарган жавобингизда ўз асарларингизнинг Советларга қарши моҳиятини инкор этдингиз-а? — деб сўрайди прокурор. — Хўш, ундай бўлса, нима учун шу асарларни Совет Иттифоқида бостириб чиқаришга уриниб кўрмадингиз?

— Менинг бадиий дидим, — деб узундан-узоқ мулоҳаза бошлайди Синявский, — нашриётларнинг дидидан фарқ қилади...

Судланувчи саволга жавоб қайтариб, ўн минутдан кўпроқ гапирди-ю, лекин унинг Советларга қарши ёзган асарлари табиий равишда совет китобхонлари томонидан ҳеч қачон маъқулланиши мумкин эмаслиги ҳақида бир оғиз ҳам чурқ этмади.

— Нима учун ўз қўлёзмаларингизни уйингиздан бошқа жойда сақлар эдингиз? — дейди Синявскийга қараб давлат қораловчиси.

Узоқ сукут сақлагандан кейин, судланувчи яна бадиий дид ва қарашлар тўғрисида гап бошлайди.

Синявскийнинг сўроғи бир неча соатдан бери давом этади. Мана прокурорнинг яна бир саволи:

— Сиз, Совет давлатида билим олган, шу ерда филология фанлари кандидати бўлган, совет муассасасида ишлаб келган, ўз мақолаларини совет нашрларида бостириб туриб, айни бир маҳалда Советларга қарши характердаги асарларини чет элга жўнатиб турган одам, ўз хулқ-атворингизга қандай баҳо берасиз?

Синявский бу саволга тўғри ва виждонан жавоб бериш ўрнига, яна чайналиб, ўзининг адабий ижодкорлик тўғрисида илгари неча марталаб айтган «назария»ларини такрорлайди.

Суд гувоҳларни сўроқ қилишга киришди.

(ТАСС мухбири).

КОММУНИСТИК АХЛОҚ ВА ОДОБ МАСАЛАЛАРИ

Фарзанд

Оилада фарзанд туғилди... Саодатли юрт, чароғон қуёш, инсонпарвар одамлар уни қутлайди. Ота билан онанинг қувончи беқиёс. Мурғак чақалоққа муносиб исм топиш иштиёқида улар неча-неча туни бедор ўтказиб, китоб варақлайдилар. Она фарзандига дилбар аллалар тўқийди. Жафокаш ота эса улар атрофида гирдикапалак.

Фарзандининг ҳар қадамидан қувончга тўлиб қўшиқ куйлаган маъсуд онанинг чеҳрасидаги табассумни кўргандирсиз...

Ҳар бир ота-она ўз фарзандининг давримизга муносиб чин инсон бўлиб камолга етишини истайди.

Чин инсон — бу ақлий ва жисмоний бақуват, қувноқ, ҳаётни, одамларни, гўзалликни севувчи, бунёд этувчи, шу билан бирга уларни қадрловчи инсондир.

Коммунизм асрининг остонасида турган шу бугунги кунимизда бизнинг фарзандларимиз коммунизмнинг актив қурувчиларигина эмас, балки шу порлоқ даврда яшашга муносиб кишилар бўлиши ҳам керак. Бундай фарзандларни тарбиялаш эса сиз билан бизнинг вазифамиздир ҳурматли ота-оналар, тарбиячи мураббийлар.

МАҚОЛЛАР

Фарзанд азиз, одоби ундан азиз.

Фарзанд — белининг қуввати.

Бол ширин, болдан бола ширин.

Болалик уйда сир ётмас.

Болалик уйда ғийбат йўқ.

Давлатинг — ўғил-қизинг.
Одамнинг меваси бола.

Унта бўлса ўрни бошқа,
Қирқта бўлса қилиғи.

Ўғли борнинг ўрни бор,
Қизи борнинг қадри бор.

Қаторда норинг бўлса
Юкинг ерда қолмайди.

Болани ёшдан асра
Ниҳолни бошдан асра!

Эрка тутса онаси,
Талтайди боласи.

Одобли бола элга манзур.

НИҲОЛЛАР

Болаларни ёшлигидан тартибга ўргатиб бориш лозим. Шундай ўргатиш керакки, бола ўйнаб бўлгандан сўнг, ишлатган жойини йиғиштириб қўйсин, фойдаланган асбобларини ўз жойига қўйишга одатлансин.

Оилада ҳар хил ёшда, катта-кичик бир неча бола бор дейлик. Булар ҳаммаси биргаликда ўйнайдилар, айниқса, кичкинтойлар катталарнинг кетидан эргашиб юради. Мана шу кичкинтойлар катталарнинг вақтини олмаслиги, уларни қизгин ўйиндан тўхтатиб қўймаслигига ҳам эътибор бериш керак. Масалан, овқатланиш вақтида оила аъзоларининг ҳаммаси биргаликда овқатланадилар. Аммо кичкинтойлар катталарга нисбатан секинроқ овқатланади, орқада қолади. Овқатланиб бўлган опаси ёки акасининг ўйнашга чиқиб кетаётганини кўриб кичкинтой ҳам овқатни еб бўлмасдан уларга эргашади. Ота-она каттасини тўхтатиб қўйиб укасининг овқатини еб бўлишини кутишга мажбур қилади. Натижада болада норозилик кайфияти пайдо бўлади. Укасини мен сабаб ўйинимдан қолиб кетдим, деб ёмон кўз билан қарайди.

Болалар ўйинининг мазмунига жиддий эътибор бериш керак. Чунки болалар ўйнаётганларида ўзларидан катта кишиларнинг одатларига, қилиқларига тақлид қиладилар. Бу эса болаларга ўша одат, қилиқларнинг сингиб қолишига сабаб бўлиши мумкин. Халқимиз: «Қуш уясида кўрганини қилади», деб бежиз айтмаган-ку. Шунинг учун иложи борича болаларингизнинг ўйинини назорат қилиб боришингиз, ножўя ўйинларни ўйнашга йўл қўймаслигингиз керак.

М. ДАМИНОВА,
педагогика фанлари кандидати.

Суратда: тошкентлик бахтиёр она Муборак Турсунхўжаева ўз ўгли Жўрабой Турсунхўжаев билан.
А. Тўраев фотоси.

Дилбанд

Ёш гўдак тета-поя қадамлар ташлаб юра бошлаганда ота-она уни биринчи марта бой табиат оламига етаклаб чиқиб, унга дастлабки ҳаёт сабоғи беради, уни яхши ишларни севишга, ёмон одатлардан нафратланишга ўргатади. Ёшлик ва ўсмирлик йиллари ўтиб, йигитлик йиллари бошланади. Ёшлик даврида киши катта-катта орзу хаёллар билан яшайди, биринчи севги йигит қалбини тўлқинлантиради. У муайян феъл-атвор ва эътиқодлар ҳосил қилади, ўзига ёқадиган касб-ҳунар қидиради ва ҳаёт йўлини топишга интилади. Ана шу масъулиятли даврда ота-она фарзандларига меҳрибон ва оқил дўст бўлиб, бу мураккаб масалаларни ҳал қилишда унга ёрдам бериши, уни меҳнат қилишга ва жасорат кўрсатишга отлантириши зарур. Ота-она фарзандларини парваришлаб вояга етказиш, боқиш, тарбиялаш учун қанчадан-қанча заҳмат ва машаққатлар чекишади. Айниқса оналаримизнинг болалар тўғрисидаги кундалик ташвишини, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай кўрсатаётган ғамхўрликлари мезонини ҳеч бир бойлик билан ўлчаб бўлмайди. Бу қарзни, виждоний қарзни узиш соати келади. Тарбиялаб катта қилган кишиси жамиятимизнинг муносиб, обрўли аъзоси бўлиб етишса, ўз меҳри билан ота-она қалбини иситса, унинг оғирини енгил қилса, ҳузур-ҳаловатини ўйласа, ота кўкси, она кўкси фахрланиш ҳисси билан тўлиб тошади, уларнинг боши кўкка етади. Ана шунинг учун ҳам ҳар бир фарзанд ота-онаси ва бошқа қариндош-уруғлари олдида умрбод қарздор эканини сира унутмаслиги керак. У ўзини боқиб тарбиялаган, вояга етказган ота-онаси олдида адо этиши лозим бўлган ғоят муқаддас бурчларини доимо ёдида тутиши лозим.

Фарзанд оиланинг умрбод қувончи, ота-она қариганда уларнинг таянчидир. Ҳар бир одобли фарзанд аввало ота-онасига нисбатан меҳрибон ва ғамхўр бўлади. Ундаги бу фазилат ота-онасидан доимо хабар олиб туришида, уларга қўлидан келганича моддий ва маънавий ёрдам беришида, улар билан бамаслаҳат иш кўришида, дўстона муносабатида яққол намоён бўлади.

Бахтиёр оналардан бири бўлмиш Муҳайё опа бундай дейди:

— Биз оиламизда 8 болани тарбияладик. Ҳозир уларнинг барчаси давлат ва жамоат ишлари билан банд. Бир ўғлим тоғ инженери бўлгани учун кўп вақти сафарда ўтади. Лекин сафарга жўнаши олдидан ҳар гал олдимизга келиб хайрлашиб кетади. Биз унга оқ йўл тилаб қоламиз. Сафардан қайтгач, дийдор кўришиш учун яна ҳузуримизга келади. Ўртанчи ўғлим учувчи. У ҳам узоқ сафарларга тез-тез парвоз қилиб туради. Лекин биз билан хат орқали ҳол-аҳвол сўрашиб туришни ҳеч унутмайди.

Яқинда ўғлимдан келган бир хатда шундай сатрларни ўқиб жуда тўлқинланиб кетдим: «Меҳрибон онажоним! Узоқ сафарда юрган вақтларимда ҳам меҳрибон қўлларингизни ҳис қилгим, дилкаш, мулойим овозингизни тез-тез эшитгим келади. Биз учун умрбод ҳузур-ҳаловат тилаган онажоним, кўп йиллар соғ-саломат бўлинг» — деган сатрларни ўқиб, кўзларимга севинч ёшлари тўлди.

Баъзан турмушда қизиқ воқеаларнинг шоҳиди бўласан, киши. Бир танишим М. областда масъул лавозимда ишлар эди. Ота-онаси эса кенжа қизлари билан Тошкентда яшар эдилар. Фарзанд йўлига интизор бўлиб, почтальонни ҳар кўрганда икки энлик хатини сўраганларини кўп эшитганман. Онаси бетоб бўлиб, етмиш ёшида вафот этди. Тириклигида бир дамлам чой олиб келмаган ўғил, онасининг вафотидан сўнг қўйлар сўйиб юзлаб кишиларга ош тортди, қабрига мармардан ёдгорликлар ясатди. Бундай кеч товланган меҳрдан нима фойда? Ҳар қанча меҳри-оқибатни улар ҳаёт эканликларида кўрсатиш, уларнинг дилини ранжитмаслик керак.

Яна бир шундай йигитни биламан. У тепловоз ҳайдайди, унинг 4 фарзанди бор. Хотини медицина ҳамшираси. Яқинда у ўз ҳовли-жойини бирга яшаётган ота-онасидан баланд девор билан тўсиб, айрим қилиб олди. Ота-онасини мутлақо хаёлига келтирмайди. «Улар мени кўриша олмайди» деб ўз ота-онасидан шикоят қилгани-қилган. Бу бетавфиқ ўғил онаси уч ой касал бўлиб ётганда ҳам бир қиё боқмади. Ҳаттоки онасининг уйи олдидаги водопроводни мен киритганман деб кўмдириб ташлаб, ўз ҳовлисига қуриб олди. Қари ота-она кўча бошидан сув ташиб ичишга мажбур бўлишди. Бундай қилмиши билан эл-халқ олдида ота-она юзига оёқ қўйган, бемеҳр, тошбағир, худбин бўлиб етишган фарзанд ота-онанинг қалбига дард-аламлар солади. Оқибатда ота-онанинг кексалиги ҳузур-ҳаловатсиз, дили сиёҳлик билан ўтади.

Оналарининг кўнгли жаҳонлигидан фойдаланиб, унинг меҳрини суиистеъмол қилаётган ўғил ва қизлар, ақл ва виждонингиз овозига қулоқ солинг. Бизга ҳаёт бағишлаб, ёруғ йўлга чиқишимизга ёрдам берган ва бераётган ота-онамизнинг суюкли ва оқибатли фарзандлари бўлмоғимиз керак. Қўшиқларда куйланганидек, ота-онангга умр бўйи хизмат қилсанг оз. Ота-оналаримизга меҳрибон ва ғамхўр бўлиб, қалбимизда уларга битмас-туганмас ҳурмат ва эҳтиром туйғуларини ардоқлайлик.

Э. САЛИМОВА.

РАНЖИТМАНГ

Мен сизларга қуйида баён қилаётган воқеани кўриб, беихтиёр қўлимга қалам олдим. Ҳеч қайси ота-она ўз фарзандига ҳеч қачон ёмонликни раво кўрмайди. Дунёда она ва севгидан буюк ва мўътабар нарса топилмаса керак. Фарзанднинг қувончи онанинг қувончи. Фарзанднинг бахти — онанинг бахти. Лекин фарзанднинг келажагини ўйламай ёмонликни раво кўрадиган, фарзанди орзу-умидларига қулоқ солмай, уни ўз сўзларига киришга мажбур қиладиган ота-оналар ҳали ҳам ондасонда учраб туради. Қўқон Давлат педагогика институтини битираётган Ибохон исмли қиз билан Маткарим исмли йигитнинг соф муҳаббатидан хабардор эдим.

Ота-онаси йигитни А... исмли қизга мажбуран уйлантирадилар. Йигит, севмаганимга уйланмайман, деб қанчалик қарши турмасин, ота-она ўз сўзи устидан чиқади. Йигит бир оз турмуш қуриб А... исмли қиздан ажралади. Чунки қалбида ўзининг севгилиси яшарди.

Йигит институтни битириб ҳарбий хизматга йўл олди. Ҳозир йигит ва қиз кун ора бир-бирига хат ёзиб туришади. Лекин Ибохонни ҳам ота-онаси бошқа бир йигитга зўрлаб бериб юбордилар. Қизнинг шу кунги аҳволини хат билан ифодалаб бўлмайди...

Ахир фарзанд ҳам инсон, унинг қалбига ҳам қулоқ солиш керак-ку.

Ҳалимжон **МУЙДИНОВ,**
Қўқон шаҳри.

Чироғбоним

1942 йил. Урушнинг кулфати биз фарзандларнинг ҳам бошимизга тушди. Саккиз ёшимда онамдан ажралган эдим. Отам ҳам биз фарзандларининг келажаги учун, эл-юрт омонлиги учун жангга йўл олди. Қўни-қўшни, маҳалла-кўй «Болалардан ҳавотир олманглар, уларни ўкситиб қўймаймиз, қурбимиз етганча ўзимиз катта қиламиз» деб қолишди.

Отам тўрт йил ўт-олов ичида жанг қилди. Армиядан ёзган хатларида ҳамиша менинг соғ-саломатлигимни, мактабда ўқишимни сўраб ташвишланарди. Отам кўп шаҳарларимизни душмандан озод қилишда қатнашди, жангларда кўп марта ярадор бўлди. 1945 йили отам майиб бўлса ҳам бахтимга қайтиб келди.

Маҳалламиз оқсоқоллари отамга: «топган-тутганингиз тўйга етади, уйланиб олинг, ёлғиз ўзингиз жуда қийналиб қоласиз» дейишди. Лекин отам кўнмади. «Йўқ. аввал ўғлимни ўкситмай катта қилиш, ўқитиш ниятим бор», деди.

Шундай қилиб отам қийинчилик йилларида ўзи емай-ичмай мени тўйдириб, ўзи киймай мени кийдириб ўстирди. Мен отамнинг айтганини қилиб, ҳам ўз истагим билан Наманагандаги фельдшерлар мактабига ўқишга кирдим. Шу вақтда ҳам отам битта нон топса ярмини менга юбориб, ғамхўрлик қилиб ўқитди. Мен 1949 йилда фельдшерлар мактабини битирдим. Бир оз ишлагач илмимни ошириш учун Самарқандга ўқишга кетдим. Мана, ҳозир тажриба орттириб, районимиз касалхонасида терапевт врач бўлиб ишлаяпман. Менинг қўлимда соғайган беморларнинг раҳматини эшитганда отам қувонганидан боши кўкка етади.

Отам бош бўлиб уйландим. Рўзғор қилдим. Қайлиғим ҳам табиб. Район аптекасида ишлайди. Илгари отамнинг ёлғиз фарзанди эдим, энди ўзимизнинг ҳам тўрт фарзандимиз бор. Фарзанд меҳри нималигини ўзим фарзандлик бўлганда айниқса яхши тушундим.

Отам ҳозир биз учун ҳам ота, ҳам оналик қиляпти. Бизни беташвиш ишлашсин деб фарзандларимизни тарбия қиляпти. Уларни эркалаб, атрофларида парвона бўлади. Невaралари ҳам отамга ўрганиб қолишган. «Оппоқ дада» деб бағрига отилишади.

Отам келинини ҳам фарзанди қаторида кўриб иззат-ҳурмат қилади. Унинг одобидан, хулқидан хурсанд бўлади. Келинининг бемалол ишлаши учун уйда бизга ёрдамлашиб жон куйдиради.

Ҳар қандай қийинчиликларни ўз устига олиб, мени шу даражага етказган отам чироғбонимдан ҳадсиз миннатдорман. Кўнглимда отамга бўлган фарзандлик меҳрим яна ҳам ортган. Биз — эр-хотин иккаламиз отамдан умрбод қарздормиз. Отамни ҳар қанча эъзозласак кам деб ўйлайман.

Фарзандлик бурчини муқаддас билиб, ҳамиша отамнинг кўнгилларини кўтаришга, қўлимиздан келганча унинг турмушини ширин, фароғатли қилишга уринамиз. Чунки отам бизни деб жангларда қон кечди, келажагимиз пойдеворини ёвуз душмандан сақлаб қолди. Отам билан бирор масалада маслаҳатлашганимизда, суҳбатлашганимизда унга қаттиқроқ гапиришни беҳаёлик деб биламиз. Отамнинг гапига қўшилмаганимизда ҳам унинг олдида одоб сақлаб нима дейишларини кутиб турамиз.

Отамиз бизга қандай одоб-хулқ, меҳр-оқибатни ўргатган бўлса, биз ҳам фарзандларимизга шуни ўргатяпмиз. Уларнинг софдил, ростгўй, меҳнатсевар бўлиб ўсишлари учун қайғуряпмиз. Чунки, биз ҳам уларнинг эл-юрт олдидаги, ёр ва диёр олдидаги бурчи қатори фарзандлик бурчини ҳам яхши англаб вояга етишларини истаймиз.

Я. ИСМОИЛОВ,
Андижон область, Наманган райони.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

Ўғилни отага ўхшатар жаҳон,
Бу иш ошкора ва ёки пинҳон.
Агар ерга урса ота номини,
Кеч ундай ўғилдан, дема номини.
Абулқосим **ФИРДАВСИЙ.**

Бор экан ёшлигу соғлиқ мусаффо,
Ҳар мақсад жилови қўлда муҳайё.
Носир **ХИСРАВ.**

Кекса пандин қайтарма, эй навқирон,
Кекса раъйи ёш бахтидан дарахшон.
Ҳофиз **ШЕРОЗИЙ.**

Ўғлим, тотимагил бахил нонидан,
Узоқ бўл бахилнинг дастурхонидан.
Фаридиддин **АТТОР.**

Йигитда бўлса ҳам ақл гавҳари,
Тажрибасиз жило бермас ҳунари.
Тотиб кўрмоқ керак яхши-ёмонни,
Ҳаётдаги ширин, шўру нордонни.
Абулқосим **ФИРДАВСИЙ.**

Истар эсанг отангдан мерос
Боғла отанг илмига ихлос.
Саъдий **ШЕРОЗИЙ.**

<> <>

Малика Корнелия Гракхнинг дугоналари, римлик баёнларнинг хотинлари бир-бирларига зеб-зийнатларини, қимматбаҳо дур-гавҳарларини кўрсатиб мақтанишибди. Улар Корнелияга қараб, Сиз нимангиз билан мақтанасиз деб сўрашган экан, малика «Мана менинг зеб-зийнатларим, бойликларим» деб ўз болаларини олиб чиқиб кўрсатибди.

«ЧЕТ ЭЛ АДАБИЁТИ АХБОРОТИ»ДАН.

Болаликни севинг, болаларнинг ўйинларига, шўхлик-ҳазилларига катта йўл очиб қўйинг. Айтинг-чи, болалик даврини, ҳамиша лаблардан кулги, кўнгилдан хотиржамлик аримаган, дунёнинг ташвишларини ўйламаган дамларингизни қайси бирингиз қумсамагансиз?

ЖАН-ЖАК РУССО.

Болаларни уларнинг ёшига яраша ишларга, қилиқларга ўргатиш керак, акс ҳолда барвақт «кексайган» болаларда ҳаммага ақл ўргатиш, олифтагарчилик, мақтанчоқлик туйғулари кучайиши мумкин.

И. КАНТ.

Болалар — бу, келгусида бизга ҳукм чиқарувчи, дунёқарашимизни ва ишларимизни танқид қилувчи, ҳаётни янгича қуришдай буюк ишга отланган кишилардир.

М. ГОРЬКИЙ.

Яхши тарбияланган болалар — бу, бизнинг бахтли кексалигимиз, нобоб тарбия олган болалар — бу, бизнинг келажакдаги ғам-ғуссамиз, кўз ёшларимиз, қайғу ва изтиробимиз, бизнинг бошқалар олдидаги, бутун эл-юрт олдидаги гуноҳларимиздир.

А. МАКАРЕНКО.

ОТА ЎҒЛИ

Умар ака рўйхатда номини эшитиб, бир дақиқа ўзини йўқотиб қўйди, кейин секингина ўрнидан турганини билади. Клубнинг шиплари ҳам чалинган қарсаклардан ларзага келгандай туюлди унга. Президиум столи ёнига келиб, директорнинг қўлидан икки варақли жигарранг дафтарчани олиб, зўрға «раҳмат» деганини билади. Умар ака ўз ўрнига келиб ўтирди-ю, қўлидаги дафтарчага тикилиб қолди. Кўз ўнгидан ёшлиги бир-бир ўтди.

1945 йил. Ғалаба байроғи Рейхстаг устида ҳилпираб турибди. Ана шу байроқни қонли жанглар билан Ғарбга олиб бораётганда Умарнинг отаси ҳалок бўлди. Ўн етти яшар Умар онасининг маслаҳатига кўниб, ота касбини ўрганишга сўз берди. Тўғри, уруш қурғур Умарнинг мактабда ўқишини давом эттиришга халақит берди. Ота қон кечиб жанг қиляпти, она касалга дучор бўлган. Ўн уч яшар Умар Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида ишлай бошлади. Яшаш оғир, кундузи ишдан чарчаб уйига қайтган Умар онасининг оғир аҳволини кўриб, эшикка чиқарди-ю, йиғлагиси келарди. Ҳатто, бир куни ишдан ҳориб келса, она совуқдан ҳушини йўқотган, хонада қаҳратон қиш шамоли ғувиллларди. «Она!!! — Умар онасининг совқотган қўлларидан ушлади, лаблари титраб, «Онажон, тузалиб кетасиз» деди. Эшикни ёпиб, ўчоққа олов ёқди. Икки-уч хокандоз чўғ оловни сандалга солиб, онасининг бағрини оловга тутди. Анчадан кейин она кўзини очди-ю, ўз бошида йиғлаб ўтирган Умарни кўриб, кўзларидан ёш томчилади. Умар рўмолчаси билан онасининг кўз ёшларини артди, хўрсиниб-хўрсиниб:

— Ойижон, йиғламанг, ҳеч ҳам йиғламанг, — деди. Жавоб бериш ўрнига она мадорсиз қўлларини ўғлининг бўйнига қўйиб, пешанасидан ўпди...

— Умар ака! — хаёлини бўлди ёнида ўтирган ҳамкасби Тўхта Маҳмудов. Улар завод клубидан чиқишиб, қуюқ хайрлашдилар. Электр лампочкаси осиғлиқ сим ёғоч тагида дафтарчани очди: «Умар Шамсиддиновга Коммунистик меҳнат зарбдори деган ном берилсин».

Мана, йигирма йилдирки, Умар ака Шамсиддинов «Тошкенткабель» заводида ишлайди. Олдин ёрдамчи, кейинчалик навбатчи электрик бўлди. Ота касбини пухта эгаллади. Ҳозир Умар ака коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи, заводнинг ҳурматли кишиси. Унинг шогирдлари жуда кўп. Петр Кабанов, Тўхта Маҳмудовлар ҳам коммунистик меҳнат зарбдорлари.

Биз Умар аканинг онаси билан учрашдик. Она ҳам ҳали тетик.

— Ўзимни қайта ёшараётгандай ҳис қиляпман, — дейди онахон набирасининг бошини силаб. — Фарзандимнинг роҳатини кўряпман.

Хонанинг чап томонидаги китоб жовонлари лиқ тўла китоб. Ҳаммаси электротехникага оид.

Завод бош энергетиги «Шамсиддинов бизнинг профессор» деганига энди тушундим. У ҳақиқий ота ўғли бўлибди, ўқиш, изланиш Умар акага бахт келтирди. Албатта, меҳнатни севишгина камлик қилади. Умар ака меҳнат соҳиблари — одамларни ғоят қадрлайди.

Умар Шамсиддинов билан бирга завод томон борарканмиз, кўп минг кишилик бу улкан корхонанинг каттадан кичиги Умар акага салом беришини кўриб завқланардим.

— Отам ҳам электрик бўлган, — деди Умар ака, — онамнинг сўзини ерда қолдирмай ота касбини ўргандим. Дастлаб заводга келган пайтларда ҳатто ишни ташлаб кетмоқчи бўлдим, аммо онамни хафа қилмаслик учун кеча-кундуз илмимни оширдим.

— Отамдан қора хат келгач, онамнинг касали зўрлашди, — сўзида давом этди Умар ака. Қўлимдан келганича даволатдим, чунки мен онам ёнидагина ўзимни енгил сезаман. Она-да, отамнинг ҳалок бўлганлигини ҳам эшитиб, менга кўз ёшини кўрсатгани йўқ. Лекин, кейинчалик, доимо отангга ўхшаб, меҳнаткаш бўлиб ўсгин, деб уқтирарди. Шунинг учун, ҳозир одамлар «Ота ўғли» дейишганда қалбим қувончларга тўлади.

Х. ТУРАЕВ.

САЛОМГА АЛИК КЕРАК

Яқинда 15 ёшли газетхон Диларомхон Каримовадан кишини ҳаяжонга солувчи қуйидаги мактубни олдик.

«Тошкент шаҳар. «Сув хўжалиги министрлиги»га!

Салом, азиз дадажоним! Сиз мени унутиб юборганга ўхшайсиз. Бўлмаса кунора ёзган хатларимнинг лоақал бирортасига икки энлик жавоб ёзмасмидингиз. Дадажон, мен Сизни унутмаганман. Ахир, ўз дадасини унутган қизни ҳеч эшитганмисиз? Сиз ташлаб кетганда мен онам қўлида чақалоқ эдим. Мана, бугун ўн беш ёшга тўлдим. Ҳар йили, туғилган кунимда Сизнинг икки энлик саломингизни айниқса зориқиб кутаман. Онам билан жанжаллашган бўлсангиз биз фарзандларда нима гуноҳ? Дадажон, мен Сиз билан фахрланиб юришни истардим. Лекин...

Дада, бу гал ҳам хатимга жавоб ёзмасангиз, ўзим қидириб бораман. Мен Сизни албатта топаман.

Сизни соғинган қизингиз:

Дилором **КАРИМОВА,**
Урганч шаҳри. Крупская номли кўча, 17- уй».

КИЧКИНТОЙЛАР ТИЛИДА:

— Наримон, бас қил, ҳадеб йиғлайверасанми?

— Сизга йиғлаётганим йўқ, Рустам амакимга йиғлаяпман.

— ⊙ —

— Кимни яхши кўрасан: дадангними ёки ойингнними?

— Айтмайман, ойимни хафа қилишни хоҳламайман-да!

— ⊙ —

— Ёшинг нечада?

— Яқинда саккизга кираман, ҳозир уч ёшдаман.

— ⊙ —

— Бошим оғрияпти.

— Ётақол бўлмаса.

— Шоколод беринг, дарров тузалиб қолади.

— ⊙ —

— Йиқилиб тушиб бурним қонади.

— Йиғламадингми?

— Ҳеч ким бўлмаса, кимга йиғлайман.

— ⊙ —

— Бувижон, пешанасидаги ажинларни кўрган набираси дебди:

— Бувижон пешанангизга дазмол босиб олсангиз бўлмайдими?

ОНА КЎНГЛИ БОЛАДА...

ҲИКОЯ

Хайрихон боғ айланди. Мевалар ғарқ пишган. Тарвақайлаган шохларини пахса девор устига қўйиб, ерга қуюқ соя тўшаган руҳижононанинг ости ҳосилдан битта бўлиб ётибди. Болалар муштидай келадиган ўриклар икки паллага бўлиниб шарвати тупроққа оқиб тушган. Арилар ғўнғиллашиб энг шириннини танлашади. Жигарранг бўлиб кетган оличалар шохларида қотиб қолибди.

Хайрихон мева териб икки челак, бир саватни тўлдирди. Чорбоғдаги ҳовузда қўлининг ширасини ювиб, уйга кирди. Ўғилчаси ҳамон эшик олдидаги кўрпачада лўппи юзини пар ёстиққа босиб, пишиллаб ухлаб ётарди. Боғ шамоли унинг қайчи билан нотекис кесилган қора сочларини силаб ўтарди. «Эрталабнинг уйқуси ширин бўлади» — деди она ўзи-ўзига. — Майли яна бир оз ухласин. Кеча кеч ётувди. Унгача меваларни пунктга топшириб келаман».

Пунктда одам кўп экан. Хайрихон навбат кутиб турибдию, хаёли минг бир кўчани кезиб чиқди. Ана, ўғли уйғонди. Кўзларини ўқалаб, атрофга аланглади. Ҳеч ким йўқ. Ўрнидан туриб эшикка чиқди. Олапар келиб унинг оёғига суйкалди, тизаларини япади. Улар чорбоққа чиқишди. Ҳовуз лиммо-лим косадек лақиллаб турибди. Бола ҳовучига сув оламан деб ҳовуз четига ўтираётганида ит унинг орқасига суйкалди. Бола ҳовузга...

— Қани, сурилинг синглим! — Хайрихон ўз овозидан ўзи сесканиб кетди. Сават, челакларни олдинроққа суриб, яна хаёлга ботди. Назарида тарозибон жуда имиллаб ишлаётгандай: минутлар унинг назарида соатга айланиб кетгандай: юраги ҳаприқди. Ҳамма нарсани қолдириб, уйига югурмоқчи ҳам бўлди.

У орқасига ўгирилиб, кўчага тикилди. Ҳу-у, узоқда қўшнининг ўғли Ортиқ боряпти. Чақириб, меваларни унга қўйиб кетсамми! Нима қилай! Юраги ўйнаб яна ваҳм босди. ана, ўғилчаси эшикни очиб чиқди. Атрофга қаради. Ҳеч ким йўқ. Молхонадан буқанинг «ммо-о-омо»си эшитилди. Пилдираб ўша ёққа югурди. Оғил эшигидан кириши билан буқа уни жаҳл билан ўткир шохларига илдириб...

— Уфф. мунча имилламаса бу тарозибон.

Хайрихон ўзининг товушидан ўзи ҳушёр тортиб, яна олдига қаради. Тарозига етти-саккиз киши қолибди. Сабри чидамай ўзини четроққа олди. Кўзи йўлда: тарозини кўпайтириб қўйишса бўлмайдими!! Хаёлида бир кун ойга чўзилаётгандай!

Тарозибоннинг қўлига қаради. У рақамлар ёзилган планкадаги тошни эринмасдан гоҳ у, гоҳ бу томонга суради. Бу дақиқалар Хайрихон учун бир фаслга тенг эди. Ўзини қўйгани жой тополмай, типирчилайди. Боласи нима қилдийкин!

Хайрихон навбати етиб, апил-тапил сават, челакларни тарозига босди. Неча килограмм келганини ҳам сўрамай, уйига югурди. Эшикни шошиб очиб, ичкарига отилиб кирди. Боласи бурнини ёстиққа тираганича ҳамон ухлаб ётарди.

— Хайрият, хайрият, — қалтироқ бармоқлари билан ёқасини ушлаб шивирлади. Чуқур тин олди. Бундан шарпа олган бола ёи томонига ағдарилиб, кўзини очди-да, ирғиб туриб, онасининг бағрига отилди.

Самар **НУРОВ.**

ЯНГИ ШИФОХОНА

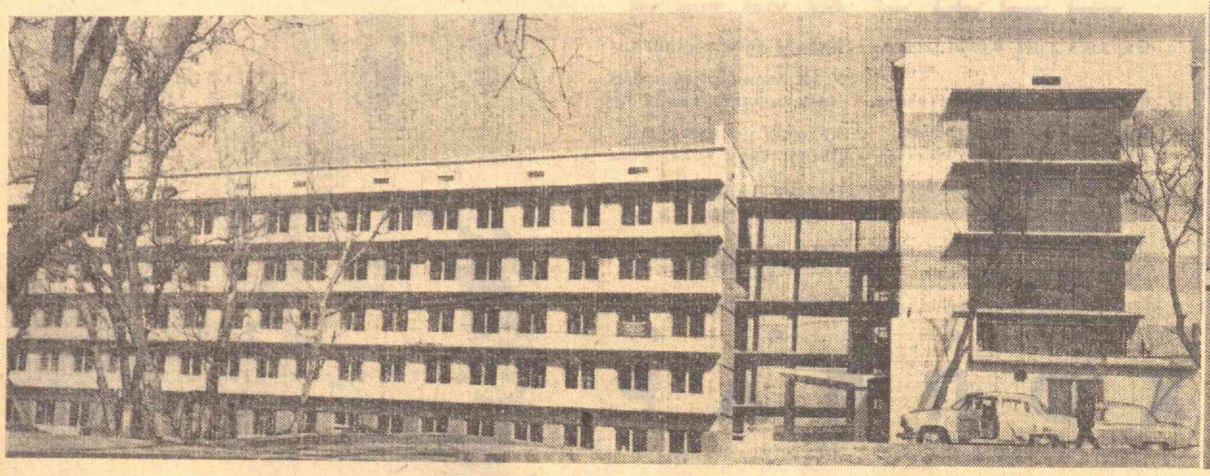

Пойтахтнинг Чилонзор районида 900 кишига мўлжалланган янги шифохона қурилялти. Касалхона энг янги замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланган бўлиб, шифокорлар учун ҳам, даволанувчилар учун ҳам жуда қулайдир. Бу ерда палаталар 2-4 кишига мўлжалланган бўлиб, бинонинг ҳавоси автоматик тарзда янгиланиб туради. Янги шифохонанинг иккита болалар, операция, терапия, хирургия, даволаш диагностикаси корпуслари биринчи навбатда ишга туширилади. Бу йирик даволаш муассасаси Ўрта Осиёда ягонадир. Суратда: шифохонанинг умумий кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

ДУНАЙ ГЎЗАЛИ

Венгрия пойтахтида яшовчилардан шаҳрингизнинг бугунги қиёфаси учун характерли нарса нима деб сўрасангиз, қурилиш, деб жавоб берадилар.

Чиндан ҳам шундай. Бундан уч йил муқаддам серқатнов Байчи-Жилински кўчаси ва Танач бульвари асфальт ётқизиш учун беркитиб қўйилди. Кейинчалик «Астория» меҳмонхонаси яқинидаги чорраҳа тўсиб қўйилди. Бу ерда Будапештда биринчи пиёдалар тоннели қурилди. Яқиндан буён эса Раноци кўчасидан келаётган машиналар «Корвин» универмаги олдидан ён кўчаларга бурилишга мажбур бўлмоқда. Чунки бу ерда ишчилар метро станцияси қурмоқдалар.

Венгрия пойтахти аҳолиси ана шу баррикадалар тўғрисида ҳазил-мутойиба гапларни кўп айтсалар ҳам, бу тўсиқлар орқасида қилинаётган ишларни қизиқиш билан кузатмоқдалар. Транспорт қатновини вақтинча қийинлаштираётган бу қурилишлар севимли шаҳарнинг ҳуснига ҳусн қўшишини улар яхши биладилар.

Лекин, шаҳарда чинакам баррикадалар мавжуд бўлган ва бу баррикадалар орқасида гитлерчи солдатлар турган даврни яхши эслайдилар. Бундан йигирма бир йил муқаддам ана шундай эди. Фашистлар совет қўмондонлигининг шаҳарни жангсиз топшириш тўғрисидаги таклифини рад қилиб, қаттиқ қаршилик кўрсатдилар. Гитлерчилар учун Дунайдаги бу гўзал шаҳар тақдири аҳамиятсиз эди. Совет Армияси Будапештни озод қилиш учун 7 ҳафтадан кўпроқ қаттиқ жанг қилди.

Будапештликлар ўша кунларни сира унутмайдилар. Қамал кунлари охирида кўчалар мажақланган танклар, одамлар ва отларнинг мурдалари билан тўлиб кетган эди... Шаҳарнинг бир ярим миллион аҳолиси бир неча ҳафталар давомида ертўлаларда яшириниб ётишга мажбур бўлди.

1945 йил 13 февралда Совет қўшинлари гитлерчилар қаршилигини бутунлай бостирдилар. Отишмалар тинди. Оч ва яланғоч кишилар яширинган жойларидан чиқиб кела бошлади. 25 йил яширин иш олиб борган коммунистлар дарҳол уйма-уй юриб, аҳолини кўчаларни тозалашга, уйларни тиклашга даъват эта бошладилар. «Сабадшаг» («Озодлик») газетаси ўзининг биринчи сонида совет офицер ва солдатлари ўзларининг кундалик овқатларини венгер пойтахтидаги оч болаларга берганликларини ёзди.

Шаҳарнинг Дунай ажратиб турадиган икки асосий қисми — Буда ва Пешт бир-биридан ажралиб қолган эди. Фашистлар портлатиб юборган «Маргарита» кўприги яқинида Совет Армиясининг сапёр қисмлари аҳоли ёрдамида қисқа вақт ичида паром ҳозирлади. Будапештликлар уни «Рита» деб атай бошладилар.

Шаҳар озод қилингандан буён янги социалистик Будапештда катта ўзгаришлар юз берди. Ишчилар районларида бузиб ташланган кулбалар ўрнида 130 минг янги квартира қурилди. Шаҳарда уйларнинг 75 проценти газлаштирилган. Сўнгги 16 йил ичида 34 километр троллейбус линияси ва 52 километр трамвай линияси қурилди. Шу вақт ичида автобуслар сони уч баравар кўпайди.

Будапештликлар олдида шаҳарни янада обод қилиш вазифаси турибди. Транспорт проблемаси ҳали тўла ҳал қилинган эмас. Мактаблар етишмайди, янги уй-жойлар қуриш талаб қилинмоқда. Шунинг учун ҳам, будапештликлар ҳозир шаҳар кўчаларида бунёдга келаётган баррикадалардан хурсанд.

Иштван КУЛЬЧАР.

Халқаро ҳаёт

ДЕҲЛИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ДЕҲЛИ, 11 февраль. (ТАСС). Кеча Деҳлида Умум Ҳиндистон тинчлик кенгашининг атоқли арбоби Ромеш Чандра матбуот конференцияси ўтказди. Умум Ҳиндистон тинчлик кенгашининг делегацияси билан бирга қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг ишида қатнашаётган ҳамма мамлакатларнинг вакиллари ҳузурида бўлиб, яқинда Женевадан қайтиб келган Ромеш Чандра делегация 18 лар комитетининг қатнашчиларига топширган мактуб тўғрисида журналистларга гапириб берди. Мазкур мактубда, жумладан, ядро қуролини тарқатмаслик, ядро синовларини тўхтатиш, ядросиз зоналар вужудга келтириш, ўзга мамлакатларнинг территорияларидаги ҳарбий базалардан воз кечиш зарурлиги таъкидланади. Р. Чандра Тошкент Декларацияси тўғрисида бутун дунёда баён қилинаётган фикрларни ва, жумладан, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Умум Ҳиндистон тинчлик кенгашига мактуб юборганлигини журналистларга гапириб берди. Шу мактубда Тошкент Декларациясининг имзоланганлиги мустақил мамлакатлар ўртасидаги низоли проблемаларни тинч ҳал қилиш намунаси бўлди, деб таъкидланади. Мактубда низоли масалаларни ҳал қилишда куч қўлланишдан воз кечишни, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмасликни ва тинчликда яшашни ифодалаб берган Тошкент руҳини янада ривожлантириш керак, дейилади.

Чандра Американинг Вьетнамдаги агрессияси тўғрисидаги масалага тўхталиб айтдики, бу масала Вьетнамга доир Женева битимларига қаттиқ риоя қилиш асосида, Вьетнам Демократик Республикаси территориясининг Америка томонидан бомбардимон қилинишини тўхтатиш, Американинг барча қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтини Жанубий Вьетнам халқининг қонуний вакили, деб таниш йўли билан ҳал қилиниши мумкинлигини уқтириб ўтди.

Сайгонда вабо

Январь ойида Сайгонда бир неча ўн кишининг вабо билан оғриганлиги қайд қилинди, дейилади Рейтер агентлигининг хабарида. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН МИЛЛИЙ КОНГРЕСС ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

ЖАЙПУР, 11 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон миллий конгресс партияси 70-съездииш бошлаган биринчи куни бу ерда сўзга чиққан жуда кўп нотиқлар Тошкент Декларациясини маъқуллаб гапирдилар. Ҳиндистондаги деярли ҳамма штатларнинг вакиллари бўлиб съездда қатнашаётган Р. Редди. С. Паливал, В. Ражу ва бошқа делегатлар декларациянинг жуда катта тарихий аҳамиятини уқтириб ўтдилар. Улар Тошкентда олиб борилган ва икки мамлакат ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатилишига олиб келган Ҳиндистон — Покистон музокараларида Совет Иттифоқининг холис хизмати катта ижобий роль ўйнаганлигини қайд қилдилар.

Суратда: Венгрия пойтахтидаги Дунай дарёсига қурилган «Эржебет» кўприги. Бу кўприк немис фашистлари бузиб ташлаган кўприк ўрнига қурилган.

МТИ—ТАСС фотоси.

МУХБИРЛАР ҲАЙДАЛДИ

ЛУСАКА. Икки ажнабий журналистни — Лондондаги «Дейли экспресс» газетасининг ва Жанубий Родезияда чиқадиган «Родезиа геральд» газетасининг мухбирларини мамлакатдан чиқариб юбориш тўғрисидаги қарор Замбияда эълон қилинди.

Кейинги кунларда Солсбери, Иоганнесбург ва Лондон Замбияга қарши мисли кўрилмаган кампания бошлаган эди. Замбия Республикасининг Президенти Кеннет Каунда, мен Ғарб матбуоти Замбиянинг ва Замбия ҳукуматининг обрўсини тўкишига йўл қўймайман, деди.

Қизиқ воқеалар, хабарлар...

ИККИ БИРОДАР ВА ШЕР

Мозамбиклик Жоакин Ханса биродари Лючионинг ҳаётини сақлаб қолди. Шер Лючиога ташланганда, қўлида қуроли бўлмаган Жоакин йиртқичнинг орқа оёғидан ушлаб қолди. Шер ўзининг биринчи ўлжасини қўйиб, Жоакинга ташланди. У эса беихтиёр шернинг ёлини маҳкам ушлади ва йиртқичнинг ўткир тишлари юзига яқинлашганда, унинг бурнини тишлаб олди. Бундай мисли кўрилмаган қўполликдан ҳайвонлар подшоси бир дақиқа нима қилишини билмай қолди. Шу пайт Лючио ўқ отиб, йиртқични йиқитди.

ОЛТИН ВАННА

Тонг қуёши мамлакатида «Америка акса урса, Япония тумов бўлади» деган гап бекорга тарқалган эмас. Океаннинг нариги томонидаги касалликлар бу ерга ҳам етиб келмоқда. Масалан, Токиодаги отель (меҳмонхона)лардан бирининг эгаси туристларни ҳайрон қолдириб, бу ерга келганларга олтин ваннада чўмилишни тавсия қилади. Меҳмонхона эгаси хато қилмади: унинг клиентлари орасида олтин ваннада чўмилганлиги учун тўланадиган пул миқдорини кўриб, совуқ тер чиқмайдиган бойлар кўп.

УМУМИЙ ТИЛ ТОПИЛДИ

Римлик фотограф Этторе Сеньи фақат кучукларни суратга олади. Тўрт оёқли клиентларни бир неча минут объективга жим қараб туришга мажбур қилиш жуда қийин. Лекин фотограф кучуклар билан умумий тил топа билган. «Олдин мен итларга суяк ёки сосиска ташлаб кўрдим, — дейди Сеньи, — лекин бунинг фойдаси бўлмади». Шунга қарамай, кашфиётчи фотограф йўлини топди. Энди Сеньи икки марта вовуллаб, сўнгра итнинг кўзига тикилади. «Бу усул жуда тўғри бўлиб чиқди» — деб мақтанади кашфиётчи фотограф.

ҚИМОР МАКТАБИ

Яқинда Лондондаги спорт клуби ҳузурида ғалати мактаб очилди. Бу ерда ҳар куни кечқурун қимор ўйинларининг сир-асрорлари ўргатилади. Икки соатлик назарий машғулотдан сўнг, амалий машқлар бошланди. Бу мактабнинг очилишига клуб ёнида жойлашган черков норозилик билдирди. Гап шундаки, клуб билан черков телефонлари номери бир-бирига яқин экан. Қимор ўйинида маслаҳат сўраб клубга телефон қилганлар черков телефонига тушиб қолиб, ҳазратларнинг ибодатини бузмоқда.

(«Вокруг света» журналидан).

ЦИРКДАГИ ВОҚЕА

Бу воқеа Кемеродаги давлат циркида кундузги томоша кўрсатаётган вақтда юз берди. Ҳайвонларни ўргатувчи таниқли совет артисти РСФСР халқ артисти Б. Эдер ўзининг «Шерлар ва сувори» деган оригинал аттракционини намойиш қилмоқда эди. Тажрибали мастер томошанинг энг бошидаёқ Зяма лақабли шернинг шубҳали қилиқларига эътибор берди. Ҳайвон бутун гавдасини ғуж қилиб ва қулоқларини қисиб, Борис Эдернинг қизи — ёш артист Валентинага ҳамла қилишга тайёрланмоқда эди. Агар яна бир секундгина фурсат қўлдан берилса, Зяманинг сакраши фожиа билан тугаши муқаррар эди.

Эдер дарҳол бир қарорга келди — у ғазабланган ҳайвоннинг ҳамласига ўзини рўпара қилди. 72 яшар бу моҳир ҳайвон ўргатувчи ўзига бўйсинмай қўйган ёввойи йиртқич билан яккама-якка олишувда ғолиб чиқди. У қуролини ишга солмай туриб, ҳайвоннинг кучли чангалидан қутулиб чиқа олди ва бошқа шериклари билан биргаликда бу асов ҳайвонни ўз ролини давом эттиришга мажбур қилди. Эпчил артистнинг баъзи ерлари тирналди, холос.

ШАХМАТЧИЛАР ОИЛАСИДА

«Политотдел» колхозининг Школьная кўчасидаги 1-уйда туни билан чироқ ўчмайди. Бу ерда колхозда донғи кетган шахматчи Ким Ян Уклар оиласи яшайди.

— Бизнинг оиламизда ҳамма шахматга қизиқади. Бобом шахматни севган экан, онам ҳам шахмат ўйнаган. Мана ҳозир 5 болам, қизим ҳам шахматни севиб ўйнайди, — деди оила бошлиғи Ким Ян Ук.

Шахмат учун ажратилган алоҳида хонадамиз. Ўртадаги стол устида бир қанча шахмат тахталари. Бу тахталарда ҳали ўйнаб тугатилмаган этюд, дебют, ҳал қилинмаган масалалар... Қизил, кўк қаламда чизиб қўйилган китоб варақларидаги жадвалларга ҳам белги қўйилган. Хона деворларига жаҳонга машҳур шахматчиларнинг портретлари осиғлиқ. Шкаф жовонларида шахматга аталган турли адабиётлар.

11 ёшли Михаил билан 14 ёшли Витя машқ қилаётир. Бунга 19 ёшли Слава судьялик қилмоқда. Бу ўйин судья Славанинг айтишига қараганда эрталаб бошланган экан, мана кеч кириб қолди, ҳали тамом бўлмаяпти. «Рақиблар» мактабга бориб келишди, дам олишди, китобларга мурожаат қилишди, лекин барибир ўйин ҳали бери тамом бўладиганга ўхшамайди.

Ўйин вақтида болалар бир-бирларига ўргатиш, ёрдам бериш тақиқланган. Ҳар қандай масалани ҳал қилишда ҳар ким ўз устида ишлаши, ҳар ким ўзи ғалаба қилиш йўлини топиши керак. Фақат ўйин тамом бўлгандан кейингина мулоҳазалар бошланади. Ана шу вақтда ҳар бир ўйинчи ўз фикрини айтади.

— Миша ёш бўлса ҳам Витядан қолишмайди, — дейди отаси, — У кўпроқ совет шахмат усталарининг йўлларини ўрганади. Оиламизда уни кичкина Таль деб атаймиз. Ахир у 16 ёшли опаси Клавани ҳам, вақти-вақти билан мени ҳам аямасдан мот қилади. Фарзандларимнинг ичида энг талантли шахматчи қизим Клава.

Клава 16 ёшда. Ҳозир 9-синфда ўқийди, 2-разрядли шахматчи. Ўтган йили район бўйича ўтказилган шахмат мусобақасида биринчи, областда иккинчи ўринни олиб республика терма ёшлар командасига кирди. Ҳозир у учинчи разрядли укаси Слава, Витя ва биринчи разрядли шахматчи отаси билан машқ қилаётир. 10-синф ўқувчиси Слава, 6-синф ўқувчиси Витя ҳам ўтган йили район шахматчилари мусобақасида биринчи ва иккинчи ўринни бўлишиб олишган эди.

Шахматчилар оиласи аъзолари биргина шахмат билан эмас, спортнинг бошқа турлари билан ҳам шуғулланмоқдалар, бичиш-тикиш, дурадгорлик ҳунарларини ўрганаётирлар.

Биз оила аъзолари билан хайрлашиб чиқаётганда кеч бўлиб қолган эди. Остонага қадам қўйишимиз билан Валя келиб қолди.

— Нима билан табриклаймиз, қизим?

Ҳамма унинг олдига тўпланди.

— Албатта ғалаба билан, — деди Валя.

Оилада яна бир қувонч, яна бир ғалаба. Валя мактабда ўтказилган шахмат мусобақасида биринчи ўринни олибди. Бу, Ким оиласидаги олтинчи шахматчи эди.

Р. ИСҲОҚОВ,

Тошкент область, Юқори Чирчиқ райони.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма областларида ҳаво очиқ бўлади. 10-15, жануб томонда 18 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ бўлади. 15-17 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

13 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Ота-оналар учун. 8.25 — Концерт. 9.30 — Қувонч қўшиқлари. 10.30 — Хоразм куйлари. 11.10 — Экран янгиликлари (рус). 11.25 — рақс куйлари. 12.15 — Эрталабки салом (Москва). 13.30 — Эстрада концерти. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 15.00 — «Глобус» (Москва). 15.20 — Л. Н. Толстойнинг «Ҳожимурод» повести асосида радиопостановка. 18.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.40 — Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги (қоз.). 19.20 — Севги қўшиқлари. 20.00 — Концерт. 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 22.00 — Дунё харитаси олдида. 22.10 — Концерт. 23.10 — Оқшом концерти.

14 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Чолғу куйлари. 9.15 — Шаҳар ва қишлоқларимиз жамоли. 9.30 — Концерт. 9.50 — «Тараққиётимиз одимлари» (тож.). 10.10 — Рус ҳазил қўшиқлари. 10.30 — Симфоник асарлар. 11.10 — КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XVII съезди олдидан. «Ўзбекистон Коммунистик партияси — КПССнинг жанговар отряди» (суҳбат). 13.40 — Балтика бўйи республикаларининг эстрада куйлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 16.15 — Ўзбек куйлари. 17.00 — «Юность Узбекистана» радиостанцияси. 18.10 — Концерт. 18.30 — И. Гайдн. Учинчи квартет. 19.20 — Муса Жалил туғилган кунининг 60 йиллиги (тат.). 20.00 — Тожикистон радиоси эшиттириши (рус.). 20.10 — Концерт. 20.45 — Фарғона ўғити. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10 — Енгил куйлар. 22.40 — Муса Жалил лирикаси. 23.20 — Лирика кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

13 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — М. Прилежаева. **Ўртоқларинг сен билан** (телепостановка). 11.25 — **«Кобра» операцияси** (бадиий фильм).

МОСКВА ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

13.00 — **Будильник.** 13.30 — **Совет Армияси ва флоти жангчилари учун** (кинопрограмма). 14.30 — **Катта Кремль саройи.** 15.00 — **Макусиновлар карнавали** (болалар учун). 15.45 — **Телевизион сатира дарчаси.** 16.00 — **Муз устида мотопойга бўйича жаҳон биринчилиги.**

ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 17.00 — **Телевизион янгиликлар.** 17.15 — Ўзбекистон комсомолининг XVIII съезди олдидан. **Истиқбол эгалари** тележурналининг махсус сони.

Рус тилида: 18.15 — **Телевизион янгиликлар.** 18.25 — **Эстрада концерти.** 18.55 — **Аку-Аку** (киносаёҳатлар клуби).

20.15 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: **Қувноқ куйлар ва ҳангомалар.**

МОСКВА ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.20 — **Нур ва соя.** 21.50 — **Тириклар ва ўликлар** номли бадиий фильмнинг 2-серияси. 24.00 — **КВН-66.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси кўрсатади.**

14 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.20 — **Бахтиёр зарғалдоқ** (болалар учун мультфильм). 18.40 — **Советский воин** тележурнали. 19.40 — **«Нина» босмахонаси** (ҳужжатли фильм). 20.00 — Ленин мукофотига номзодлар. **Юрий Герман трилогияси.**

Ўзбек тилида: 20.40 — **Капитан Тенкеш** номли телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси (болалар учун). 21.05 — **Телевизион янгиликлар.** 21.20 — **Футбол ишқибозлари учун.** 21.40 — Телетеатр. **Элмурод** (ёзувчи Парда Турсуннинг «Ўқитувчи» романи асосидаги телепостановка 1-қисми премьераси, телепостановкадан сўнг — **Эртаги кун эшиттиришлари программаси.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/II да кундуз **Коппелия**, кечқурун **Зулматдан зиё.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/II да кундуз **Насриддин саргузаштлари**, кечқурун **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/II да кундуз **Нодира**, кечқурун **Ёшликда берган кўнгил**, 14/II да **Қари қиз.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 15. 16. 17. 18/II кеч соат 7 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 13/II кундуз соат 3 да 4. 6-синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича: **«Рус классик композиторларининг балет-эртаклари»** деган темада тўртинчи **лекция-концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов** гастроллари (иллюзион аттракцион). РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Владимир Довейко** раҳбарлигида акробатлар группаси ва бошқа номерлар. Бутун 3 марта томоша кўрсатилади.

КИНО

Биз, рус халқи (кенг форматли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

1900 йил инжиқликлари — «МИР» (кундуз ва кечқурун). «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да), НАВОИЙ номли (эрталаб 10-20 минутда).

Усталар шаҳри — СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 да), «ЧАЙКА» (кундуз 5 ярымгача).

Майдондаги қотиллик — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА» (кеч соат 7,8 ярим ва 10 да), «ДРУЖБА» (кундуз 12,4 ва кеч 8 да).

Қайт, Беата — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Соф севги қиссаси — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 5 ва кеч 8 ярымда), «ИСКРА» (кеч 10-20 минутда), «ДРУЖБА» эрталаб 11, кундуз 3 ва кеч 7 да), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Олтин калит (эрталаб соат 10), **Чангда қолган гул** (эрталаб 11-40, кундуз 2-20,5 ва кеч 7-40 минутда ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Содиқ дўстлар (кундуз соат 3), **713-қўнмоқчи** (кундуз 1, кеч 7 ва 10-15 минутда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Уч мушкетёр (1 ва 2 серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Сўна — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ПОП ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассис кадрлар тайёрлайди:

1. **Экскаватор, автогрейдер, бульдозер, скрепер ва насосларда ишловчи машинистлар.** Ўқиш муддати — 2 йил.

2. **Скрепер ва бульдозер машинистлари.** Ўқиш муддати — 6 ой.

Камида 7 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар 16 ёшдан тортиб қабул қилинади.

Қабул қилинганлар бепул овқат, уст-бош ва стипендия билан таъминланади.

Қабул комиссияси 15 февралгача ишлайди.

Адрес: Фарғона область, Поп район, Уйғурсой посёлкаси.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор—30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

№ Г. — 37. || Индекс 64543. || Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. || Р. 06146.